

Verslag openbare ochtendvergadering commissie Stad & Ruimte

5 **Datum** 23 september 2021
Locatie Raadzaal, stadhuis
Verslag door mw. I.B. Koren (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

10 De voorzitter, dhr. J. Wijmenga, de wethouder, dhr. K. Diepeveen, de leden, dhr. R. van der Zweth (PvdA), dhr. H. Essabiri (DENK), dhr. G-J. te Hoonte (VVD), dhr. R. van der Graaf (ChristenUnie), dhr. S. Nagtegaal (PVV), dhr. T. Schipper (SP), dhr. M. Koning (D66), mw. E. Oosters (Student&Starter), mw. A. Sasbrink (PvdD), mw. J. Zwinkels (CDA), mw. F. de Koning (GroenLinks), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de commissiegriffier, dhr. F. de Kok.

15 Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag openbare vergadering commissie Stad & Ruimte

1. Opening en mededelingen	1
2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten.....	1
20 3. Verslagen	1
4. Merwedekanaalzone	2

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom.

25 2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

De voorzitter concludeert dat de agenda is vastgesteld.

3. Verslagen

- 30 - Het conceptverslag van de openbare commissie Stad en Ruimte van 2 september 2021
- Het conceptverslag van de openbare commissie Stad en Ruimte van 9 september 2021
De voorzitter constateert dat er een aantal wijzigingen voor het verslag van 2 september zijn binnengekomen.

35 De heer Nagtegaal (PVV) merkt op dat hij op pagina 13 in het verslag van 2 september een fout in het verslag heeft geconstateerd. Hij zou gesproken hebben over '130-kilometer per uur wegen', het gaat echter om '30-kilometer per uur wegen'.

De voorzitter concludeert dat de verslagen met inachtneming van de wijzigingen zijn vastgesteld.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat hij op basis van een wijziging informatie heeft opgevraagd. De informatie is alleen naar hem gestuurd. Kan de wethouder toezeggen dat de opgevraagde informatie breed gedeeld zal worden in de commissie?

Wethouder Diepeveen antwoordt dat de informatie die de heer Te Hoonte heeft opgevraagd, breed gedeeld zal worden in de commissie. De informatie heeft betrekking op het rapport van Goudappel waar in de raadsbrief van 17 september naar wordt verwezen.

4. Merwedekanaalzone

De voorzitter constateert dat de tweede termijn besproken zal worden. De commissie heeft nog een aantal stukken ontvangen zoals de raadsbrief van afgelopen vrijdag. Verder is er gisteren een mail gestuurd door de griffie over de verwachting van de voorzitter van het debat.

De heer Van der Zweth (PvdA) geeft aan dat hij de heer Işik vervangt.

De heer Nagtegaal (PVV) merkt op dat het plan een droom, een wens is maar niet realistisch. Het aantal woningen en de grootte van de wijk zijn gestoeld op het zogenaamde hoogwaardige openbaar vervoer. De investeringen in het openbaar vervoer komen er alleen niet. Wat gaat het college doen als het hoogwaardige openbaar vervoer niet doorgaat? Wordt dan het aantal woningen afgeschaald en wordt de wijk dan meer autovriendelijk gemaakt?

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt wat de PVV wil met betrekking tot openbaar vervoer.

De heer Nagtegaal (PVV) zegt dat de PVV wil dat het openbaar vervoer in Merwede in handen komt van de gemeente. Verder is de PVV tegen alle nieuwe bruggen. De financiële middelen kunnen worden gebruikt om de bestaande bruggen op te waarderen.

De heer Te Hoonte (VVD) zegt dat de VVD voor woningbouw is in de Merwedekanaalzone. Dit dient alleen wel op een goede manier te gebeuren. De VVD heeft geconstateerd dat er breed draagvlak is in de raad om het aantal bruggen te verminderen. De brug naar de Waalstraat heeft het meeste draagvlak in de raad, de bruggen in deelgebieden 4 en 5 kunnen op minder draagvlak rekenen en de brug in deelgebied 6 heeft het minste draagvlak. Kan de wethouder een compromis voorstellen door bijvoorbeeld de brug in deelgebied 6 te schrappen en de brug in deelgebied 4 afhankelijk te maken van de ontwikkeling van de Nicolaas Beetstunnel? Wat de VVD betreft verdwijnt ook de zuidelijke brug uit deelgebied 5 definitief uit de plannen. De fractie betreurt het dat de wethouder hieromtrent niet met een compromis is gekomen. Een compromis voor de brug uit deelgebied 5 had kunnen zijn, dat deze afhankelijk gemaakt zou worden van de realisatie van de roeibaan in Rijnenburg en van verkeersmetingen rond de Socratesbrug. Kan de wethouder dit alsnog toezeggen? Als er geen toezeggingen komen, dan zullen er amendementen volgen. Voorts is er breed draagvlak in de raad voor het behouden van het roeien en andere activiteiten op het water. De VVD wil graag het convenant met de roeiers kunnen lezen, zien en beoordelen en ziet daar ook graag een handtekening van het college onder voordat de besluitvorming wordt ingegaan. De partij ziet in het convenant graag staan dat het einddoel is, een roeibaan in Rijnenburg. Vervolgens vraagt de VVD-fractie of het college rekening wil houden met de serieuze vraag vanuit de raad over woningdichtheden, de woningoppervlakten en de gevolgen hiervan. De wethouder had ook hieromtrent met een compromis kunnen komen door toe te zeggen dat fase twee pas start na eerst opnieuw het gesprek in de buurt en de raad over de wenselijkheid daarvan te voeren. Op dat moment zou ook meer zicht moeten zijn op de ontwikkelingen van de Jaarbeurs en de impact dat die hebben op het mobiliteitssysteem. Daarnaast zijn dan ook de effecten van mobiliteitsmaatregelen in Merwede zelf bekend en is bekend of het gelukt is om iets van mobiliteitshub in Papendorp te realiseren. De raad kan dan nog keuzes maken. Is de wethouder bereid om een dergelijke toezegging alsnog te doen?

Mevrouw Sasbrink (PvdD) heeft een vraag over de fasering. De PvdD denkt dat eerst fase een geëvalueerd moet worden en dat de gemeente zich niet afhankelijk moet maken van fase twee. Wat is het gevolg als fase twee niet wordt gedaan?

De heer Te Hoonte (VVD) antwoordt dat de wethouder eerder heeft aangegeven dat in financieel opzicht de gevolgen voor de gemeente heel beperkt zijn als fase twee niet doorgaat en dat het risico hieromtrent is afgedekt. Hij vervolgt zijn bijdrage. Zou het niet handiger zijn om nu een omgevingsvisie vast te stellen voor alleen deelgebied 4 en 5 fase een? Voor deelgebied 6 kan er dan ook een aparte omgevingsvisie komen als helder is wat daar wordt gewild. Deze kan dan gecombineerd worden met de A12-zone. Graag een toezegging. Dan het parkeren. Hier is een extra notitie over gekomen. De VVD-fractie wil geen betaald parkeren in Kanaleneiland. Zou het niet beter zijn om ook met een compromis te komen voor de nieuwe parkeerring? Deze kan dan verkleind worden. De fractie geeft aan de aannames rondom het betaald parkeren niet te vertrouwen. De adviseur komt uit op 1648 parkeerplekken voor 4250 woningen en dit is dan inclusief de P+R en inclusief het parkeren voor de voorzieningen. Dit komt niet overeen met een parkeernorm van 0,3, dit komt overeen met een parkeernorm van 0,1. De fractie vraagt of het echt realistisch is om 1648 parkeerplekken te maken voor 4250 woningen en ongeveer 100.000m² aan maatschappelijke en commerciële voorzieningen. De fractie vindt van niet. Verder geeft de VVD aan niet tevreden te zijn over de beantwoording met betrekking tot Mobach en de WKO-vraag. Er zal hiervoor respectievelijk een motie en een amendement volgen. Tot slot constateert de VVD dat het college in een tunnel zit zonder goed ontvangst. Het college hoort wat de oppositie zegt maar kiest er bewust voor om daar niets mee te doen.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) zegt dat GroenLinks enthousiast is over het plan waardoor er veel woningen bij komen in de stad. De partij had alleen veel zorgen over de oppervlakte van de betaalbare koop. Het leek erop dat er ruimte was om de woningen heel klein te maken. In de brief van afgelopen vrijdag staat, dat er een bodem wordt gelegd zodat de oppervlakte niet kleiner kan worden dan 45m². GroenLinks is blij dat dit is gelukt en is hier tevreden over.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zegt verbaasd te zijn over het feit dat GroenLinks tevreden is met deze grens. Een woning van 45 m² is klein en er dient voorkomen te worden dat er straks alleen dit formaat studio's komen.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat een appartement van 45m² voor een alleenstaande prima is. Dit blijkt ook uit het actieplan midden huur. Zij verwacht alleen wel dat het gemiddelde aantal vierkante meter per woning hoger zal liggen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt hoe GroenLinks hier tevreden mee kan zijn. Is het niet verstandig om ook een gemiddeld aantal vierkante meter voor een woning vast te leggen?

Mevrouw De Koning (GroenLinks) verwijst voor haar antwoord deels naar de geheime stukken. Verder is het uiteraard belangrijk dat afspraken worden verankerd.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of er ook twee personen zouden moeten kunnen wonen op 45m².

Mevrouw De Koning (GroenLinks) zegt dat de 45m² een bodem is en dat de intentie is om groter en variaties te bouwen. Dit blijkt ook uit de rest van de stukken.

De heer Nagtegaal (PVV) begrijpt niet dat GroenLinks blij is met 45m².

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat een enorme stap vooruit wordt gedaan in de wooncrisis die erop dit moment is. Zij merkt op dat niet alle woningen 45m² worden en dat het goed is dat er woningen voor alleenstaanden komen.

De heer Te Hoonte (VVD) zegt dat het goed is dat er een ondergrens wordt gelegd. Hij wijst erop dat nu wordt afgesproken dat een woning van 45m² tot 344.500 euro mag kosten. Dit betekent 7655 euro per vierkante bruto vloeroppervlak en dit is een absoluut record in Utrecht. Daarbij kwam de wethouder binnen een week terug van de ontwikkelaars met de mededeling dat een en ander was gelukt. Wordt de commissie dan niet een beetje in de maling genomen?

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat het belangrijk is om een ondergrens vast te stellen zodat de woningen in een veranderde situatie niet nog kleiner kunnen worden.

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat als dezelfde vierkante meterprijs voor een woning van 100m² wordt gehanteerd, dat die woning dan minimaal 765.000 euro kost. GroenLinks vindt dit dus goed beleid.

5 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) herhaalt dat een ondergrens in de markt wordt gelegd.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dat GroenLinks een betaalbare woning verwacht met een betaalbare vierkante meter. Dit zijn geen betaalbare vierkante meters. Is dit plan niet gewoon te intensief waardoor de woningen te klein worden?

10

Mevrouw De Koning (GroenLinks) herhaalt dat er ook grotere woningen in het plan zitten.

De heer Van der Zweth (PvdA) schrikt van het vertrouwen dat GroenLinks heeft in datgene wat de marktpartijen zeggen te gaan realiseren. Is het niet juist in de Merwedekanaalzone dat geleerd is dat hierop niet vertrouwd kan worden? En moeten er niet ook afspraken gemaakt worden over de grotere woningen?

15

Mevrouw De Koning (GroenLinks) merkt op dat er woningnood is en dat er lang is onderhandeld over het plan. Zij roept op de woningen te gaan bouwen.

20

De heer Schipper (SP) ondersteunt de oproep van de heer Van der Zweth. Er mag gekeken worden of er nog meer in zit. Vindt GroenLinks dat dit het ultieme resultaat is dat behaald kan worden?

25

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat al veel bereikt is en dat er niet meer in zit. Zij vraagt de wethouder of nog verder kan worden gegaan.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) constateert dat er nu een gemiddelde vierkante meterprijs is van 22 euro voor huur. Voor de vrije sector ligt de gemiddelde prijs rond de 18, 19 euro per vierkante meter. Hij constateert dat GroenLinks ervoor pleit om betaalbare koop duurder te maken dan de vrije sector.

30

Mevrouw De Koning (GroenLinks) merkt op dat erin dit plan 25% aan woningen komt voor de midden categorie. 15% wordt midden huur. Dit zijn woningen van gemiddeld 60 m² voor een huurprijs onder de 1000 euro. GroenLinks is hier blij mee.

35

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) begrijpt dat GroenLinks blij is met betaalbare huurwoningen van 22 euro per vierkante meter.

40

Mevrouw De Koning (GroenLinks) merkt op dat het in deze woningmarkt heel lastig is om een woning van gemiddeld 60 m² onder de 1000 euro te vinden. Zij vervolgt haar bijdrage met de inkomenseisen voor midden huur. De inkomenseisen worden verlaagd van 48 maal de maandhuur als jaarinkomen naar 42 maal. Dit is winst maar het streven van GroenLinks is, 36 maal de maandhuur als jaarinkomen. Graag de toezegging dat bij de evaluatie van het actieplan Midden huur goed gekeken wordt naar een haalbare en goede norm en dat als die er komt, dat die dan van toepassing wordt verklaard in Merwede.

45

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of 42 maal de maandhuur van 1000 euro uitkomt op een midden huurinkomen volgens GroenLinks.

50

Mevrouw De Koning (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks pleit voor het omlaag brengen van de inkomenseisen.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de wethouder van GroenLinks terug moet gaan om er 36 maal van te maken.

55

Mevrouw De Koning (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks blij is met de verlaging naar 42 maal de maandhuur en dat de fractie daar nu mee instemt. Er dient alleen gekeken te worden of nog verder omlaag kan worden gegaan.

60

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zegt blij te zijn met het gerealiseerde resultaat. Het is alleen niet het definitieve ideale eindbeeld dat GroenLinks nastreeft. Stadsbelang Utrecht steunt initiatieven uit de raad zoals van de PvdA om het plan echt goed te maken.

5 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) vindt het jammer dat het breder perspectief uit het oog wordt verloren. Er komt een wijk met 10.000 woningen waarvan 55% betaalbaar wordt.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dat als GroenLinks het grotere plaatje in de gaten wil houden, dat die partij het college dient aan te spreken op hoe omgegaan wordt met opdrachten van de raad.

10

Mevrouw De Koning (GroenLinks) zegt bereid te zijn om samen te kijken of bijvoorbeeld voor de bruggen in deelgebied 6 een amendement opgesteld kan worden. Zij vervolgt haar bijdrage. Het opbouwen van een gemeenschap dient centraal te staan. Hier zou een plan over komen maar het lijkt de GroenLinks-fractie belangrijk om een en ander in een motie te verankeren.

15

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat de inhoud wordt van de motie.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) wil met de motie vastleggen dat het bouwen van een gemeenschap belangrijk is en dat daaromtrent een verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaren in het gebied. Het is de bedoeling om de uitgesproken ambitie vast te leggen.

20

Mevrouw Zwinkels (CDA) denkt dat het bouwen van een gemeenschap van mensen zelf moet komen. Er dient wel ruimte geboden te worden voor ontmoeting.

25

Mevrouw De Koning (GroenLinks) voelt mee met hetgeen mevrouw Zwinkels zegt. GroenLinks wil alleen dat eigenaren gestimuleerd worden om bij te dragen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat in dit gebied een grote omloopsnelheid zal zijn. Dit is niet bevorderlijk voor de gemeenschapszin.

30

Mevrouw De Koning (GroenLinks) merkt op dat er verschillende soorten woningen komen. Zij denkt niet dat Merwede een buurt wordt waarin veel passanten terechtkomen. Dan de lagere parkeertarieven. De parkeertarieven voor gehandicapten met een laag inkomen moeten omlaag. In de brief van afgelopen vrijdag staat dat het college hiervoor plannen wil uitwerken. Wat GroenLinks betreft wordt nu, bij het aannemen van dit plan, al vastgelegd dat de parkeertarieven voor gehandicapten met een laag inkomen worden verlaagd.

35

De heer Schipper (SP) vraagt wat voor GroenLinks een acceptabel lager tarief is.

40

Mevrouw De Koning (GroenLinks) antwoordt nu geen tarief te willen noemen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) denkt dat mensen die afhankelijk zijn van de auto en in een sociale huurwoning wonen, dat die hun auto in het gebied kwijt moeten kunnen tegen een tarief dat vergelijkbaar is met tarieven op andere plekken in de stad. Misschien moet hier toch een soort vergunningsstelsel worden ingevoerd.

45

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt ook dat erin het gebied een betaalbare parkeerplek moet zijn voor gehandicapten met een laag inkomen.

50

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of GroenLinks ook vindt dat verder gekeken moet worden dan alleen naar mensen met een handicap. Mensen met een bepaald beroep kunnen ook afhankelijk zijn van hun auto.

55

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat bekeken kan worden of naar gedifferentieerde parkeertarieven kan worden gegaan.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor dat mensen die aangewezen zijn op parkeren in een van de parkeergarages in de Merwedekanaalzone, daar nooit meer voor betalen dan iemand moet betalen voor een abonnement in een van de P+R's.

60

Mevrouw De Koning (GroenLinks) zegt dat dit een nieuw voorstel is en dat zij daar even over na gaat denken.

5 **De heer Te Hoonte** (VVD) merkt op dat er ook bezoekers zijn, die niet de overbrugging van de P+R naar Merwedekanaalzone per bus of tram makkelijk kunnen maken.

10 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) merkt op dat de tarieven die nu worden gevraagd, een compensatie zijn voor de kosten die worden gemaakt. Deze kosten sluiten aan bij wat nu ook voor parkeergarages wordt gevraagd. Wie het kan betalen, kan een bijdrage leveren. Voor mensen met een laag inkomen dient gedifferentieerd te worden. Zij vervolgt haar bijdrage met de bruggen in

15 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de brug in deelgebied 6 niet gewoon geschrapt moet worden.

20 **Mevrouw De Koning** (GroenLinks) denkt dat daar nu nog geen besluit over genomen moet worden. Zij stelt voor uit de omgevingsvisie weg te halen dat nu al een besluit genomen wordt over de bruggen uit deelgebied 6. Er kan aangegeven worden waar nader onderzoek naar gedaan moet worden. De bruggen uit deelgebieden 4 en 5 kunnen wat GroenLinks betreft op deze manier in het voorstel blijven staan.

25 **De heer Schipper** (SP) zegt dat de SP-fractie aansluit bij hetgeen de VVD heeft gezegd over de bruggen. Verder ziet de fractie het voorstel van GroenLinks tegemoet. Over parkeren is veel gezegd. Merwede dient een woonwijk voor iedereen te worden maar hoe kan het dan dat 200 euro per maand wordt gevraagd voor een parkeerplek in een garage? Dit is niet te begrijpen. Wat ook niet te begrijpen is, is dat dit eerst in een geheime notitie stond en nu in een openbare brief. Graag reactie van de wethouder. De SP wil de afspraken over de vierkante metergrens en de

30 parkeertarieven uit het geheime deel halen omdat deze zaken inmiddels niet meer geheim zijn. Dan de afspraken met de roeiers. Als de brug uit deelgebied 6 weg wordt gehaald, dan wordt daar al een heel eind aan tegemoet gekomen maar de fractie wil graag weten welke kant het nu precies opgaat.

35 **De heer Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de PvdA grote bezwaren heeft bij hoe het plan eruitziet en bij hoe het voortraject eruit heeft gezien. De partij heeft er ook moeite mee dat er vrijwel geen ruimte wordt gegeven in de beantwoording en de brief. De plannen gaan uit van 10.000 woningen. Dit zijn er teveel maar het college houdt onverkort vast aan deze ambitie. Dit zal dan ook de

40 leefbaarheid in de wijk en omliggende wijken onder druk zetten. De fractie roept het college op om te stoppen met het zoeken naar een plek voor 3500 extra woningen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zegt dat het CDA net als de PvdA vindt, dat het aantal woningen moet worden verlaagd. Het CDA heeft hierbij voorgesteld een aantal woningen te verschuiven naar

45 deelgebied 6. Hoe kijkt de PvdA hiernaar?

De heer Van der Zweth (PvdA) zegt dat het de PvdA gaat om de uiteindelijke totale verdichting. De PvdA houdt vast aan 6000/6500 woningen.

50 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt of de PvdA ook nader onderzoek zou willen doen naar het laten landen van woningen in deelgebied 6.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat de PvdA openstaat voor goede suggesties. De partij vindt alleen wel dat er teveel woningen komen. Hij vervolgt zijn bijdrage. Het college houdt ook vast aan de vele bruggen. Deze zijn alleen niet nodig en zetten de leefbaarheid onder druk in

55 de wijken eromheen. De fractie houdt vast aan een brug en daarnaast dienen de bruggen die er al zijn, te worden versterkt. Er zullen voorstellen volgen. De brug uit deelgebied 6 dient in ieder geval uit het plan te worden gehaald. Verder heeft de PvdA een groot punt gemaakt van de betaalbaarheid van de woningen. De partij vraagt aan de wethouder wat er is geleerd en wat erin de toekomst anders gedaan gaat worden. Afsluitend een paar kleine punten. Over de vierkante

60 metergrens is al genoeg gezegd. Verder is het fijn dat er een lagere inkomenseis is gekomen voor

middel dure woningen, al is er nog steeds een flinke inkomenseis. Voorts gaat de fractie kijken of iets gedaan kan worden met Koopgarant. Tot slot de exploitatieduur. Kunnen de studentenwoningen gerealiseerd worden zonder einddatum?

5 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) zegt dat de CDA-fractie blij is met de moeite die wordt gestoken in de beeldkwaliteit van het plan, de samenhang van het gebied en de buurtgerichtheid. Daarnaast zijn er ook punten die de partij graag anders ziet. Allereerst ziet de fractie graag meer sport- en speelvoorzieningen voor jongeren in het gebied. Hier zal een voorstel voor volgen. Met betrekking tot de bruggen kan de fractie aansluiten bij voorstellen die gaan komen over deelgebied 6.

10 Daarnaast wil het CDA ook specifiek kijken naar de Heycopbrug. De partij is er niet van overtuigd dat deze noodzakelijk is. Er komt een voorstel om deze brug uit het plan te halen. Het hiermee bespaarde bedrag dient gestoken te worden in betaalbaar wonen in het middensegment. Ten aanzien van de oppervlakten zal ook een voorstel komen voor gemiddelde aantallen vierkante meters. Dan het instructiebad. Dit wordt bij voorkeur gerealiseerd. In de brief staat alleen dat het

15 geen gemeenschappelijk zwembad gaat worden. Het CDA zou dat graag wel willen. Hier komt dan ook een voorstel voor. Vervolgens de vergroening van Rivierenwijk. Er wordt telkens gezegd dat die technisch gezien niet kan. Wat kunnen de inwoners van Rivierenwijk verwachten? Tot slot is de fractie benieuwd naar het voorstel met betrekking tot Mobach.

20 **De heer Nagtegaal** (PVV) zegt dat de PVV-fractie overweegt een amendement in te dienen voor het uit het plan halen van de brug bij de Waalstraat. Zou het CDA hier voor of tegen stemmen?

Mevrouw Zwinkels (CDA) merkt op dat erin de eerste termijn is uitgesproken dat het begrijpelijk is dat er een brug moet komen en dan is de brug bij de Waalstraat juist de meest kansrijke. Zij weet dus niet of het CDA het voorstel van de PVV zal steunen. Zij vervolgt haar bijdrage met het onderwerp windklimaat. Bij hoogbouw bestaat het risico op een onprettig windklimaat. De fractie heeft een discrepantie ontdekt tussen het stedenbouwkundig plan en de omgevingsvisie. Het CDA wil dat eraan de omgevingsvisie wordt vastgehouden waarin staat dat er geen plek gecreëerd moet worden waarbij de normen worden overschreden. Ten aanzien van de roeiers merkt het

25 CDA op, dat er goede afspraken moeten zijn voordat een raadsbesluit wordt genomen. Met betrekking tot ouderenhuisvesting heeft de fractie eerder gevraagd of mogelijk samengewerkt kan worden met Habion. Zij is toen verwezen naar een geheime bijlage maar deze heeft zij niet kunnen vinden. Kan de wethouder aangeven waar die gevonden kan worden?

35 **Mevrouw Oosters** (Student&Starter) zegt dat de fractie al veel verbeteringen ziet ten opzichte van de eerste plannen. Complimenten hiervoor. Er is echter nog veel om te verbeteren. Het college gaat aan de slag met de participatie van toekomstige gebruikers voor het mobiliteitsbedrijf. Kan daarbij gekeken worden naar voorbeelden zoals het Jaarbeurspleingebouw of jongerenpotje voor corona?

40 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt welke aanpassingen volgens Student&Starter gedaan zijn sinds de eerste termijn.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) noemt de participatie van toekomstige gebruikers bij het mobiliteitsbedrijf; het loket voor tijdelijke (culturele) voorzieningen; het convenant met de roeiers; de roeivriendelijke bruggen; het gesprek met Vidijs en ontwikkelaars over studentenhuysvesting; de minimale vierkante metereis voor betaalbare koop; de lagere inkomenseis voor midden huur; de lagere tarieven voor parkeergarages voor mindervalide bewoners; en sociale huur.

50 **De heer Te Hoonte** (VVD) constateert dat dit toezeggingen zijn waarbij de wethouder heeft gezegd met mensen te gaan praten. De enige concrete aanpassing gaat over de ondergrens.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) zegt van mening te verschillen en dat zij op toezeggingen die nog minder hard zijn, zal terugkomen. Zij vervolgt haar bijdrage. Met betrekking tot de inkomenseis merkt Student&Starter op, dat 42 maal de maandhuur nog steeds te hoog is. De partij gaat liever naar 36 maal de maandhuur. Verder is de partij benieuwd naar de concrete invulling voor het loket voor de tijdelijke voorzieningen. Zoekt het college de culturele makers en het nachtoverleg op om hierover mee te denken? Vervolgens blijft de hoeveelheid bruggen een heikel punt. Beide bruggen uit deelgebied 6 dienen te worden geschrapt en hetzelfde geldt voor

55 de brug in deelgebied 4. De partij is benieuwd naar de voorstellen en vindt de suggestie van

60

mevrouw Zwinkels interessant. Voorts dient er een redelijk alternatief te worden geboden voor de verenigingen, de roeiers en waterscouts. De fractie vindt het fijn dat er gesprekken worden gevoerd met de roeiers en zij hoopt dat er volgende week een mooi convenant ligt. Tot slot het onderwerp studentenhuysvesting. Onzelfstandige studentenwoningen zijn nu door een verkeerde prikkel in het beleid, geen sociale huurwoningen. Deze kunnen daardoor niet worden gerealiseerd. Student&Starter wil dat de eenheden onzelfstandig worden of een onzelfstandig karakter krijgen. Daarnaast is de combinatie van de tijdelijke contracten met de leeftijdsgrens ingewikkeld. Kan er meer flexibiliteit worden betracht?

De heer Nagtegaal (PVV) vraagt of Student&Starter het ermee is dat starters eigenlijk geen ruimte krijgen in de Merwedekanaalzone.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) merkt op dat er juist voor een- en tweepersoonshuishoudens een enorm tekort is aan woningen. In de Merwedekanaalzone wordt hieraan tegemoetgekomen.

De heer Nagtegaal (PVV) vraagt of het voor Student&Starter een voorwaarde is, dat er ook grotere woningen komen voor grotere huishoudens.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) denkt dat de samenleving verandert en dat er een andere vraag ontstaat naar openbare en gemeenschappelijke ruimte en voorzieningen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) zegt benieuwd te zijn naar wat gedaan gaat worden voor de starter.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) zegt dat zij heeft voorgesteld de inkomenseis naar beneden te brengen. Hier kunnen de starters mee tegemoet worden gekomen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) dankt de wethouder voor de beantwoording in de eerste termijn en de brief van vorige week. Met betrekking tot de bruggen in deelgebied 6 merkt de ChristenUnie op, dat het besluit hierover genomen dient te worden bij de uitwerking van het programma. De partij begrijpt de verwarring die leeft bij een deel van de commissie en omwonenden en gebruikers van het water. De bruggen in het kaartje en de omgevingsvisie worden net zo hard genoemd als de brug in deelgebied 5 en dit is gek. Welke mogelijkheden ziet de wethouder om de omgevingsvisie hierop aan te passen zodat er een duidelijk onderscheid komt? De fractie overweegt een amendement. Dan de maatschappelijke sturing op het mobiliteitsconcept. De wethouder heeft in de eerste termijn aangeven, dat hij de maatschappelijke sturing op het concept een gebruikersvraag vindt. De ChristenUnie ziet het juist als taak van de overheid. Is de wethouder bereid om de doelen te verankeren in de taakstelling van het mobiliteitsbedrijf? Zo niet, dan overweegt de fractie een motie. Het mobiliteitsbedrijf zou straks ook toe kunnen zien op het gehandicapten parkeren. De ChristenUnie vindt het goed om te zien dat voor bewoners van sociale huurwoningen en het middensegment een lager tarief gaat worden onderzocht. De fractie is benieuwd naar de voorstellen van GroenLinks. Verder is het alleen nog niet helder hoe een en ander straks geregeld is voor bezoekers met een gehandicaptenparkeerkaart. Kan de wethouder hierop ingaan?

De heer Koning (D66) zegt dat D66 voor een groot deel kan aansluiten bij de bijdrage van Student&Starter ten aanzien van zaken die ten positieve worden gekeerd. Verder is D66 in de eerste termijn ingegaan op het onderwerp bouw hinder. Kan goed gekeken worden naar de afspraken die hierover gemaakt kunnen worden met marktpartijen? Vervolgens gaat de fractie in op tijdelijk gebruik in het gebied. Initiatiefnemers ontvangen hiervoor een contract voor een jaar. D66 verbaast zich daarover omdat vanuit Vastgoed er al langere tijd op aangedrongen wordt initiatieven voor een wat langere tijd een vergunning te geven. Hierdoor kunnen betere investeringen worden gedaan en kan voor een langjarige programmering worden gezorgd. Kan er een langer contract worden opgesteld en kan dit tot precedent worden gemaakt?

De heer Te Hoonte (VVD) denkt meer aan flexibele huisvesting als tijdelijke invulling.

De heer Koning (D66) denkt dat een goede combinatie gecreëerd kan worden. Vervolgens de brug uit deelgebied 6. Hier zou onderzoek naar gedaan kunnen worden. Vervolgens blijft Mobach een heikel punt. Het is een belangrijke fabriek en een cultureel icoon. Graag een reflectie van de wethouder. Ten aanzien van de roeiers merkt de fractie op, benieuwd te zijn naar het convenant.

Tot slot de afvalinzamelingskosten. Deze zijn in Merwede buitenproportioneel hoog. Is het mogelijk om de meerkosten te laten landen in het gebied zelf?

5 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt in hoeverre hierbij sprake is van rechtsgelijkheid. De inwoners van de ene wijk gaan dan meer betalen dan inwoners uit een andere wijk.

10 **De heer Te Hoonte** (VVD) merkt op dat in een nieuw gebied prima ondergrondse containers kunnen worden ingepast. Deze dienen alleen als ontwerprichtlijn meegegeven te worden. Er is dan ook geen rechtsongelijkheid.

De heer Koning (D66) zegt hier in de eerste termijn weinig steun voor te hebben ervaren. Daarnaast zou er vanuit stedenbouwkundig oogpunt ook niet gekozen moeten worden voor de containers. D66 kiest voor een oplossing in financiële zin.

15 **Mevrouw Sasbrink** (PvdD) constateert dat D66 voorstelt te gaan differentiëren in afvaltarieven per wijk. Is het dan niet ook een goed idee om te gaan differentiëren ten aanzien van hoeveel afval een huishouden produceert?

20 **De heer Koning** (D66) antwoordt dat op zich geen gek idee te vinden. Zoals het college het nu voorstelt, gaan de kosten drukken op de lasten voor alle Utrechters. D66 wil hier een alternatief voor.

25 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat Stadsbelang Utrecht 6000 woningen in het plangebied wil, conform de MER, zonder hoge investeringen en hoogwaardig openbaar vervoer en voorzieningen en met meer groen en leefruimte voor bewoners. Daarnaast dient er een blijvende betaalbare koopwoningenvoorraad te zijn door middel van erfpacht en prijsbeperking. Verder dient er geen gemeentelijk parkeerbedrijf te komen met parkeertarieven van 200 euro per maand, geen gemeentelijk warmtebedrijf, geen hotels en dienen er zo min mogelijk bruggen te komen. Er dient terug te worden gegaan naar de tekentafel en er dient ingezet te worden op versnelde ontwikkeling van Rijnenburg als woongebied voor 22.000 tot 25.000 inwoners.

30 **Mevrouw Sasbrink** (PvdD) zegt dat de PvdD niet tegen woningbouw is op deze plek maar vindt dat die wel beperkt moet worden tot 6500 woningen. De fractie wijst erop dat amendement 5 uit 2018 afgestoft dient te worden. Daarnaast kan het energieneutraal bouwen of een bepaalde groennorm de grens aangeven van wat kan. Vervolgens gaat zij in op de bruggen. In de brief heeft het college eigenlijk vooral proberen aan te geven waarom daarover nu al een principebesluit vastgelegd dient te worden. Wat de PvdD betreft wordt er juist een aantal bruggen geschrapt uit het raadsvoorstel. De bruggen in deelgebied 6 zijn voor de omgevingsvisie niet nodig en dienen te worden geschrapt. Voor deelgebied 4 zou de Heycopbrug komen op 250m van de Balijebrug op een plek waarbij de gevolgen voor de veiligheid op het water in twijfel worden getrokken. Hoe de inpassing ook zal zijn, deze zal altijd ten koste gaan van de groene ruimte op de oevers en de rustige omgeving van het Heycopplantsoen. Het aangekondigde amendement van het CDA om deze brug te schrappen, kan rekenen op steun van de PvdD. Voor deelgebied 5 staan ook twee bruggen gepland. De fractie heeft alleen nog steeds geen onderzoek gezien waaruit de noodzakelijkheid van deze bruggen blijkt. Wat de PvdD betreft komen ook deze bruggen er niet. Er is overigens een brief gekomen van de mogelijk toekomstige burens van deze bruggen, de woonbootbewoners. Hierin hebben zij aangegeven wat het voor hen betekent als de bruggen er komen. Kan de wethouder toezeggen de woonbootbewoners tegemoet te komen als de bruggen er toch komen?

50 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt of de PvdD gaat komen met een voorstel voor honderd procent energieneutraliteit.

55 **Mevrouw Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat dit gekoppeld kan worden aan het omlaag brengen van het maximaal aantal woningen.

60 **De heer Essabiri** (DENK) merkt op dat het college een autoluwe zone beoogt voor de Merwedekanaalzone. Kan de wethouder aangeven wat voor gevolgen een autoluwe zone in de Merwedekanaalzone heeft voor de omliggende wijken denkend aan parkeerdruk en betaald parkeren? En kan de wethouder aangeven of bewoners hier wel goed over zijn geïnformeerd en of

zij voldoende betrokken zijn bij het proces? Er wordt ook gekeken naar alternatieven voor privé
autogebruik. Over welke alternatieven gaat het? Gaat het om deelauto's of openbaar vervoer en
hoe weet de wethouder dat deze alternatieven zullen werken? In het raadsvoorstel gaat het kort
over elektrische auto's. Het is niet duidelijk of er gekozen wordt voor een autoluwe zone of dat het
college elektrische auto's wil stimuleren. Indien voor beide wordt gekozen, begrijpt de fractie niet
goed hoe dit hand-in-hand kan gaan. Graag een toelichting. DENK ziet liever dat het gebruik van
elektrische auto's wordt gestimuleerd in plaats van dat er een autoluwe zone komt. In het
raadsvoorstel wordt ook gesproken over betaald parkeren in omliggende buurten. DENK is van
mening dat omliggende buurten de dupe worden van een eventuele autoluwe zone in de
Merwedekanaalzone. DENK is tegen betaald parkeren in omliggende buurten. Hoe groot acht de
wethouder de kans dat betaald parkeren in de omliggende buurten zal worden ingevoerd en als dit
er komt, op welke termijn?

De voorzitter wijst erop dat dit de tweede termijn is en vraagt DENK te focussen op datgene wat
de partij in het plan gewijzigd wil zien.

De heer Essabiri (DENK) gaat verder met het onderwerp sociale huur. In het raadsvoorstel staat
dat 30% sociale huur wordt beoogd terwijl in de woonvisie 35% wordt beoogd. Hoe wil de
wethouder dit oplossen en in welke verhoudingen voor starters, ouderen en gezinnen wordt de
sociale huur verdeeld? Er wordt weliswaar een ondergrens aangegeven maar er kan niet vanuit
worden gegaan dat er veel woningen boven deze ondergrens gebouwd zullen worden. Tot slot
lijken sportvelden door de verdichting geen optie meer. Kan de wethouder aangeven hoe wordt
omgegaan met bewoners die graag willen voetballen of hockeyen?

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt waar DENK de sportvelden wil realiseren. Kan DENK met een
concreet voorstel komen?

De heer Essabiri (DENK) denkt aan De Zwaluw of Rivierenwijk.

De heer Te Hoonte (VVD) zegt dat de VVD een voorstel zal steunen.

De voorzitter schorst de vergadering voor een kwartier.

De voorzitter heropent de vergadering.

Wethouder Diepeveen merkt op dat naar aanleiding van de eerste termijn tien punten zijn
benoemd waar het college op terug zou komen. In de brief van afgelopen vrijdag is het college
hierop teruggekomen. Belangrijke vragen waren die in verband met de ondergrens voor
betaalbare koop en de inkomenseis. De wethouder had naar aanleiding van de eerste termijn
geconstateerd dat er weinig was gezegd over betaald parkeren in de omgeving. Het is goed dat
hier vandaag aanvullende vragen over zijn gesteld. Vervolgens merkt hij ten aanzien van het
totale woningbouwprogramma op, dat nooit eerder in de geschiedenis van de stad zo precies is
vastgelegd wat het programma behelst qua vierkante meters, prijzen, onder- en bovengrenzen
enzovoort. Er is ook nooit eerder in de geschiedenis van de stad zo een omvangrijk
woningbouwprogramma met zoveel betaalbare woningen in een keer aan de raad voorgelegd. De
wethouder wijst erop dat het thema wonen en de wooncrisis bij iedereen vooraan in het hoofd zit.
Mede onder invloed hiervan, is de druk van de commissie met betrekking tot het vastleggen van
een ondergrens voor betaalbare koop helpend geweest. De ondergrens regelen was echter niet
snel geregeld. Er waren drie weken voor uitgetrokken om dit regelen en het is uiteindelijk in twee
weken gelukt. Ten aanzien van de inkomenseisen merkt de wethouder op, dat in de woonvisie
staat, dat een verhuurder nooit meer dan 48 maal de maandhuur mag vragen als eis voor het
jaarinkomen. Er wordt dan ongeveer uitgekomen op een woonquote van ongeveer een kwart. In
individuele projecten kan hiervan afgeweken worden naar beneden toe. De nadere afspraak van
42 maal de maandhuur past dus in de woonvisie omdat dit een afwijking naar beneden toe is.
Tegelijkertijd zijn er met beleggers gesprekken gevoerd. Dit betreft een soort versnelling van de
evaluatie van het actieplan Midden huur. De beleggers gaven aan dat 42 maal de maandhuur kan
maar dat opgepast moet worden met verder naar beneden gaan. Het gesprek hieromtrent zal
gevoerd gaan worden in het kader van de evaluatie. Hier zal dus op teruggekomen worden. De
wethouder geeft wel mee dat als naar 36 maal de maandhuur wordt gegaan, dat op een
woonquote van 35% wordt uitgekomen. Dit verhoudt zich dan op een bijzondere manier tot wat

hypotheekverstrekkers vragen bij kopers van koopwoningen. Daarnaast zorgt 36 maal de maandhuur bij een huurprijs van 1000 euro per maand voor een jaarinkomen van 36.000 euro en dit is een jaarinkomen waarbij ook aanspraak kan worden gemaakt op een sociale huurwoning. Enige overlap is op zich niet erg maar de wethouder wijst erop dat er ook een groep is die echt is aangewezen op midden huur en geen alternatief heeft.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) denkt dat het debat hierover gevoerd moet worden bij het actieplan Midden huur. Verder is GroenLinks vanwege wachtlijsten voor de sociale huur, voor het zo toegankelijk mogelijk maken van de midden huur.

Wethouder Diepeveen geeft aan dat nog uitvoerig over een en ander met elkaar gesproken zal worden en dat de evaluatie van het actieplan Midden huur in oktober komt. Er zal ook besproken worden of naar aanleiding van conclusies uit de evaluatie, een eventuele nieuwe lijn kan worden toegepast in Merwede. Mocht het actieplan toch weer andere dingen bevatten, dan zal daarover in gesprek worden gegaan met de marktpartijen.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt of het de inzet van de wethouder is, om te streven naar 36 maal de maandhuur.

Wethouder Diepeveen zegt dat hij vooral wil, dat er een goede evaluatie komt. Hij wijst erop dat is afgesproken, dat eerst de evaluatie komt, dat daarna daarover wordt gesproken en dat dan conclusies worden getrokken. De wethouder vervolgt zijn beantwoording. Ten aanzien van het woningbouwprogramma heeft de PvdA opgemerkt dat het goed is om te kijken naar mogelijkheden voor Koopgarant. Hij is het hiermee eens. In het actieplan Betaalbare Koop zitten dit soort gedachten en debat hierover zal worden gevoerd.

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt welke mogelijkheden de wethouder ziet om de betaalbare koop en Koopgarant in dit plan een plek te geven.

Wethouder Diepeveen antwoordt dat dit niet in fase een kan maar mogelijk wel in fase twee.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.05 uur.

Verslag openbare vergadering Commissie Stad & Ruimte

5 **Datum** 23 september 2021
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Remko Schotsman (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

10 De voorzitter, voorzitters de heer Wijmenga en mevrouw Sturkenboom, de wethouders, de heer Diepeveen en de heer Verschuure en de leden, de heer E. van der Marel (VVD), mevrouw C. van Dun (D66), mevrouw L. Snippe (PvdD), de heer P. Zwanenberg (GroenLinks), de heer G. te Hoonte (VVD), de heer M. Koning (D66), mevrouw A. Sasbrink (PvdD), de heer R. van der Zweth (PvdA), mevrouw E. Oosters (Student&Starter), mevrouw J. Zwinkels (CDA), mevrouw F. de Koning (GroenLinks), de T. heer Schipper (SP), de heer R. van der Graaf (ChristenUnie), de heer S. Nagtegaal (PVV), de heer H. Essabiri (Denk), en de heer F. de Kok (Commissiegriffier).
15 Tevens aanwezig zijn ambtelijke vertegenwoordigers van gemeentelijke afdelingen.

20	Verslag openbare vergadering Commissie Stad & Ruimte	
	4. Merwedekanaalzone	12
	Raadsvoorstel Stedenbouwkundig Programma van Eisen Nieuw Buurland (Staatsliedenbuurt) ...	25
	Lijst van toezeggingen	35

25 4. Merwedekanaalzone

De voorzitter, **de heer Wijmenga**, heropent de vergadering om 14.00 uur. De voorzitter licht toe dat de vergadering bezig was met de beantwoording van de wethouder in de tweede termijn.

30 **De heer Te Hoonte (VVD)** stelt dat de wethouder voor de pauze zei dat de vertragingen komen door allerlei andere dingen dan wat het college zelf heeft bedacht. Spreker roept echter in herinnering dat toen dit college begon er een Omgevingsvisie lag die gestart had kunnen worden. Dit college heeft daar een groter plan van proberen te maken, wat heeft geresulteerd in een kleiner plan. Het geeft volgens spreker dan ook geen pas om te doen dat elke keer als de raad iets vraagt er vertraging ontstaat.

35 **Wethouder Diepeveen** geeft aan dat het niet zijn bedoeling is om dat te zeggen. In dit debat wordt juist geprobeerd om elkaar te vinden. Dat is ook geprobeerd met de brief van vorige week vrijdag en dat zal ook de houding van de wethouder tijdens de rest van dit debat zijn. De wethouder wil de heer Te Hoonte ook wel een spiegel voorhouden. Zijn partij maakte deel uit van
40 het vorige college en heeft ingestemd met de Omgevingsvisie deel 1 en daarin stond de opdracht om te komen tot verdere uitwerking en om te kijken wat de kaders en randvoorwaarden zijn voor
Pagina 12 van 50

5 verdere doorgroei. Dat is precies wat het college de afgelopen jaren heeft gedaan. Dat was geen gemakkelijke weg en is geworden tot wat het geworden is. De raad heeft het college terecht veel achter de broek aan gezeten en de wethouder snapt dat de raad het college verantwoordelijk houdt voor de lange duur van de planvorming. Er lag echter wel een opdracht van de raad uit 2018 die later is aangescherpt door het coalitieakkoord.

Studentenwoningen

10 De PvdA vroeg naar de 20 jaar-termijn en of dat niet permanent kan. De wethouder licht toe dat deze termijn ook voor de sociale huur geldt en is conform de Woonvisie. Daar is van bekend dat er met corporaties vaak heel andere afspraken gemaakt worden. De prestatieafspraken hebben een andere teneur en zijn een ander sturingsinstrument. Het is dus zoals Utrecht gewend is om dit te doen en het past binnen de Woonvisie en de door de raad vastgestelde kaders.

15 Student&Starter raakte het punt aan van de onzelfstandige woningen en de ongewenste prikkel die daar van uit gaat vanwege het sociale programma waarvoor zelfstandige woningen wel meetellen en onzelfstandige juist weer niet. De wethouder meent dat dit een teer punt is waar echt iets aan gedaan moet worden. Het lijkt de wethouder iets voor de nieuwe coalitieperiode om daar goede afspraken over te maken. Mevrouw Oosters gaf aan dat je bij de zelfstandige woningen de gemeenschappelijke ruimtes mist. Deze zijn voor de sociale contacten en het tegengaan van eenzaamheid belangrijk en deze ruimtes zitten in dit concept en de wethouder meent dat het 20 daarmee het beste van twee werelden is.

25 De heer Schipper gaf aan dat de wethouder verwees naar een geheime notitie. Tijdens het geheime deel is drie weken geleden met elkaar een en ander gewisseld, onder andere over de notitie en op basis daarvan is een openbaar debat gevoerd. Juist in dat debat is de ondergrens van de betaalbare koop aan de orde geweest. De wethouder meent dan ook dat die ondergrens duidelijk is en dat dit goed in elkaar zit.

30 Er is door vele sprekers gevraagd hoe het zit met de fasering en de aantallen, en of daar nog andere keuzes in gemaakt kunnen worden. Lang geleden is begonnen met de RSU 2030. Vervolgens was er de Omgevingsvisie deel 1 en een agenda. In de agenda stond dat het college verder zou gaan uitwerken en zou kijken wat de kaders en de randvoorwaarden zijn voor een verdere verdichting en het verder opvoeren van het aantal woningen. Dit staat allemaal in de Omgevingsvisie deel 2 want daar staat de uitwerking van de ruimtelijke agenda. Dit betreft de 35 deelgebieden 4, 5 en 6. Dit heeft een reden. De heer Te Hoonte vroeg waarom er niet alleen een Omgevingsvisie voor deelgebied 5 wordt gemaakt. Echter, Omgevingsvisie deel 1 was ook voor alle drie deelgebieden en het is dan logisch dat Omgevingsvisie deel 2 dat ook is. De samenhang tussen de gebieden is bekend en is van belang voor de omgevingsagenda, mobiliteitseffecten, groen en dergelijke. In het SP wordt nader ingezoomd op deelgebied 5. In dat deelgebied zit een fasering, 4.250 woningen in fase 1 en 1.750 woningen in fase 2. Het SP maakt deze 6.000 40 woningen mogelijk en de fasering heeft te maken met hoe het in de praktijk werkt. De vraag is of het werkt zoals het bedoeld is met betrekking tot omgevingseffecten op het niveau van de Rivierenwijk, de Dichterswijk en Transwijk. Het geldt ook, breder, voor Zuidwest, zoals de mobiliteitseffecten voor de aansluiting op de A12 en bijvoorbeeld Europalaan zuid en ook belangrijk de effecten in het gebied zelf. Een van de vragen is bijvoorbeeld of het systeem met de deelauto's, het Maas-systeem werkt zoals wordt verwacht. Er is dus monitoring op drie 45 schaalniveaus, het gebied zelf, het gebied eromheen, de direct omliggende buurten waar een buurtagenda voor is en effecten op het grotere schaalniveau van heel Zuidwest. Monitoring is heel belangrijk en in de laatste brief wordt verwijzend naar het rapport van Goudappel Coffeng, wordt gezegd dat het college er vertrouwen in heeft dat het kan maar dat voorzichtigheidshalve wel wordt gemonitord en dat er een later moment van besluitvorming is. Dit moment zit in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan zal ruimtelijk juridisch fase 1 mogelijk maken, de 4.250 50 woningen en het hele voorzieningenpakket. Dat pakket zal niet volledig in fase 1 worden gerealiseerd maar het biedt dan wel voldoende flexibiliteit om te kunnen schakelen. Voor fase 2 komt een apart bestemmingsplan. Dat bestemmingsplan zal voor een groot deel zijn gebaseerd op wat in de monitoring zichtbaar wordt. De wethouder meent dat de raad op deze manier op haar

wenken wordt bediend omdat vele spreker hebben gevraagd of wel duidelijk is of het werkt, of er nog een scenario is om op terug te vallen en of er nog op een later moment een besluit genomen kan worden. De wethouder meent dat dat het geval is omdat ter uitwerking van het SP er een bestemmingsplan komt voor de eerste fase en niet voor het totaal. Pas later komt het bestemmingsplan voor fase 2.

Mevrouw Zwinkels (CDA) stelt dat het bestemmingsplan publiekrechtelijk is. De gemeente is echter ook een soort samenwerkingspartner en vraagt hoe de fasering privaatrechtelijk is geregeld.

Wethouder Diepeveen licht toe dat in de samenwerkingsovereenkomst duidelijk staat verwoord dat de precieze afspraken die zijn gemaakt met marktpartijen met name over fase 1 gaan. Tegelijkertijd zit er iets in van een eerste recht van koop voor fase 2 waar de gemeente als het ware zijn grondpositie naar toe verschuift. Er zijn mitsen en maren, er zitten clausules in, en waarborgen in verband met allerlei ingewikkelde juridische risico's. Het is echter wel wat het is, voor fase 1 zijn er afspraken gemaakt over wie wat waar bouwt en voor fase 2 zijn die afspraken van een globaler karakter.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt hoe voorkomen wordt, als later het bestemmingsplan voor fase 2 wordt vastgesteld, dat de raad dan niets meer kan aanpassen.

Wethouder Diepeveen geeft aan dat het besluit over het SP een politiek besluit is. Het bestemmingsplan heeft juridisch de kracht van wet waar de raad als het ware wetgever is en dat heeft juridisch gezien dus een hogere status. Dan is er ook nog de SOK. Wat je privaatrechtelijk afsprekt en waar je je handtekening onder zet is wel iets dat telt. In die verhouding moet het gezien worden en om die reden is de procedure wensen en bedenkingen gedaan en daarom is het ook zo zorgvuldig opgebouwd. Dit geldt ook voor het Mobiliteitsbedrijf en het WKO-bedrijf. Er wordt niet over een nacht ijs gegaan en de partijen weten van elkaar waar de handtekeningen voor zetten. Daarom ook het addendum en het addendum op het addendum, de ondergrens voor de betaalbare koop en de maandeneis voor de middenhuur. Zo wordt het opgebouwd en zo ligt er straks wat vast in de vorm van het bestemmingsplan voor fase 1 en in het kader van de SOK. Het SP is ook belangrijk maar de wethouder meent dat het wel in deze rangorde gezien moet worden.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat het bij Leidsche Rijn ook voorkwam dat iets soms naar de raad kwam en soms niet. Soms is het een uitwerkingsplan en soms is het een stedenbouwkundig plan en lopen college- een raadsbevoegdheid oor elkaar. Spreker wil expliciet hebben dat de raad voordat het bestemmingsplan voor de tweede fase ter inzage wordt gelegd, een keer heeft gesproken over alle evaluaties en hoe het gaat en dat er de ruimte is om bij te sturen, wat vastgelegd kan worden in het bestemmingsplan fase 2. Spreker vraagt of dat correct is.

Wethouder Diepeveen geeft aan dat dit nog niet helemaal is uitgetekend, of uitgelijnd hoe dat moet. Inhoudelijk ligt het echter zeer voor de hand omdat de monitoring met de raad gedeeld wordt. Er worst sowieso in het kader van de peilstok en de MPR halfjaarlijks gerapporteerd over hoe het in de praktijk gaat. Er komt in de volgende periode dus een moment de knoop gaat worden doorgehakt op basis van al die gegevens en er wordt doorgeschakeld naar fase 2 en wordt het bestemmingsplan in procedure gebracht. Uiteraard zal dat niet gedaan worden voordat er iets bij de raad is gebracht over de conclusie die het college heeft getrokken, en dan kan de raad daar over spreken. Het feitelijke besluit is het bestemmingsplan op een later moment.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat dit bijna klinkt als een toezegging maar als het woord toezegging er expliciet aan wordt toegevoegd dat blijft dit meestal in de analen ook beter vastgelegd en vraagt of dit een toezegging is dat erover gesproken wordt en dat de raad volledig invloed kan hebben binnen de kaders over fase 2.

Wethouder Diepeveen antwoordt dat dat het geval is met inbegrip van wat hij net tegen mevrouw Zwinkels zei, dat een bestemmingsplan voor fase 1 dan vastligt en de SOK vastligt. Verder zal het college bij de raad terugkomen en zal er een moment zijn voor het in procedure brengen van een ontwerp bestemmingsplan fase 2, net zo goed als dat nu wordt gedaan. Welke vorm dat zal

5 krijgen is nog niet uitgelijnd, echter de wethouder kan de materiele toezegging doen. De heer Van der Zweth sprak over het actieve grondbeleid en de wethouder meent dat hier in de eerste termijn ook al uitgebreid over is gesproken. De wethouder stelt dat dat dit plan er ligt en dat de SOK er ligt de vrucht is van actief grondbeleid in het verleden. Dat tekent dit plan en het geeft de gemeente op allerlei manieren positie, zowel publiek- als privaatrechtelijk. Daarnaast is de

10 gemeente haar grondbeleid aan het opbouwen, hier zijn bij de Voorjaarsnota stappen in gezet kunnen worden door extra middelen vrij te maken voor anticiperende wervingen. De wethouder meent dat de gemeente hiermee goed op weg is. Mevrouw Sasbrink had, een beetje uitgedaagd door de heer Te Hoonte een pregnant idee over het 100% energieneutraal maar dat voegt zich eigenlijk in het bredere verhaal van wat de

15 wethouder sommige andere sprekers heeft horen zeggen, minder woningen maar dan wel grotere woningen. Zoiets kent allerlei componenten. Grotere woningen zijn over het algemeen duurder en de wethouder heeft van een belangrijk meerderheid ook de roep om betaalbaarheid gehoord.

Daarnaast kan het ook andere mobiliteitseffecten hebben. Er wordt gemikt op een autovrije ruimte en hoog fiets- en OV-gebruik. Daarmee wordt het een heel stedelijke wijk en dat is anders dan

20 veel andere wijken in de stad. Daarnaast wordt er iets toegevoegd wat Utrecht nog niet heeft en wat veel andere steden ook nog niet hebben. Dat betekent dat Utrechtse hier in de voorhoede loopt met een wijk die wezenlijk anders is. De grote claim voor de toekomst en voor duurzaamheid daarbij is dat er heel ruimtesparend wordt gewerkt. Er wordt groene ruimte om de stad heen

25 gespaard op een manier waarop deze wijk aanzienlijk groener en ecologisch gemaakt wordt dan dat de wijk op dit moment is en de afgelopen decennia is geweest. Er komt een ecologisch lint, de diagonaal en er komt parkruimte. Uit de hittestresskaartjes blijkt dat de Merwedekanaalzone naast het Beurskwartier en Lage Weide eruit springt. Dit gaat wezenlijk anders worden en er worden dus

op heel veel manieren klimaatwinst geboekt. Dat is echter wel in een brede afweging. Als daar één ding wordt uitgelicht, zoals 100% energieneutraal, dan zal op andere punten als bijvoorbeeld

30 mobiliteit, ruimte sparen of mogelijk ook groen, minder gescoord worden dan dat dit plan doet. Dit is een heel interessant debat waar de komende jaren in de politiek en de stedenbouw nog veel over gesproken zal worden en de wethouder weet niet of hier nu al te veel over gesproken moet worden. De wethouder meent dat het goed is om de afwegingen die in het plan zijn gemaakt in

volle omvang te bezien.

35

De heer Te Hoonte (VVD) stelt dat het ook andersom is. Omdat hier de 100% energieneutraal niet gehaald wordt, moeten er voor 25% energie zonnepanelen of windmolens elders neergezet worden. Spreker meent dat dat ook schade aan het landschap oplevert en dat het ook in de Merwedekanaalzone opgelost had kunnen worden.

40 **Wethouder Diepeveen** stelt dat het een belangrijke keus is wat je denkt dat landschappelijk beter inpasbaar is. De keus is of je denkt dat de combinatie van landschap, recreatie, en groene uitloopruimte beter te combineren is met duurzame energieopwekking of met woningbouw. Daar kun je een boom over opzetten maar dat wil de wethouder hier nu niet doen.

45 **Mevrouw Sasbrink (PvdD)** stelt dat de wethouder dit als alles of niets neerzet. De heer Te Hoonte gaf al aan dat 25% van de energie elders opgewekt moet worden en spreker vraagt of de wethouder het met haar eens is dat Utrecht die ruimte ook nodig is om als stad energieneutraal te worden. Heel veel van de mooie doelen kunnen ook behaald worden als het plan beperkt blijft tot

50 6.500 woningen.

Wethouder Diepeveen stelt dat het dan een heel ander plan zou worden en dat je dat dan zou moeten gaan uitrekenen. De wethouder ziet daar op voorhand wel spanning in. Er is woningnood

in de stad en de gemeente wil mensen betaalbaar huisvesten en iets toevoegen aan de stad wat er nog niet is. Er ligt een accent op hoogstedelijk wonen en een gemengde wijk en veel voor 1- of 2-persoons huishoudens. Dat moet je afzetten tegen een andere typologie en dan kom je op andere grootheden uit en andere uitkomsten. Het is nog niet uitgerekend maar de wethouder meent dat dit niet de eenvoud heeft die mevrouw Sasbrink suggereert.

Bruggen

De wethouder geeft aan dit onderwerp te willen afpellen omdat de bruggen van verschillende orde zijn, te beginnen bij de bruggen ter hoogte van deelgebied 5, de Waalstraat en de Zijldiepstraat. Hiervan wordt, door onderzoek ondersteund, dat zij randvoorwaardelijk zijn voor dit SP en de hele tweepolige opbouw van de ontwikkeling. Er zijn twee bouwkernelen in de eerste fase, twee basisscholen, twee langzaam verkeersverbindingen en twee voorzieningencentra en in die zin zijn twee bruggen randvoorwaardelijk. De heer Nagtegaal heeft gezegd dat er straks bruggen weggeamendeerd gaan worden en dat dan alleen de Waalstraat over blijft die dan heel druk wordt. Daarmee geeft de heer Nagtegaal eigenlijk aan dat er extra bruggen nodig zijn. Het college kiest bewust voor een spreidingsmodel, vandaar de randvoorwaardelijkheid.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt dat er een motie van de raad ligt die voorschrijft dat er een plan ontworpen moet worden met één brug en dat het college nu terugkomt met een plan met twee centra omdat er twee bruggen zijn. Spreker meent dat dat niet kan en dat het de taak is van de wethouder om te komen met een plan met één brug wat dan misschien ook tot één centrum leidt. Wethouder Diepeveen stelt dat er sprake is van een bebouwingsgebied wat tussen de baliebrug en de Socratesbrug ongeveer een kilometer lang is. Dat geeft al aan dat je het niet redt met het maken van één centrum. Het college heeft uitgevoerd wat er in de motie staat en heeft gekeken of het met één brug kan. De conclusie is dat dat niet kan en dat heeft te maken met de drukte. De wethouder stelt dat spreiding hier het toverwoord is. Spreiding is belangrijk in verband met goede routes en bescherming van de kwetsbare verkeersdeelnemers die gebaat zijn bij een fietsvoetbrug in plaats van een fietsbrug langs een autoweg. Zolang er nog fossiele auto's zijn heeft iedereen daar belang bij omdat het gezonder is om over een aparte fiets-wandelbrug te fietsen dan langs het jachtende autoverkeer. Er zijn dus ook kwalitatieve argumenten om dit te willen en het is randvoorwaardelijk voor deze ontwikkeling.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of de situatie anders zou zijn als er een plan was gekomen met één centrum.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt dat een andere wethouder uit dit college net een plan naar de raad heeft gestuurd om een fietspad langs de Hoge Weidebrug te leggen, waar je veel langer parallel fietst aan veel verkeer dan bij de Baliebrug.

Wethouder Diepeveen antwoordt richting de VVD dat het niet altijd haalbaar is. Daarnaast is er bij de Hoge Weidebrug ook aanzienlijk meer lucht. De wethouder meent dat dat uit het oogpunt van de luchtkwaliteit ook anders meet.

Met één centrum ware het niet anders geweest. De wethouder heeft bedoeld aan te geven dat deze ontwikkeling logisch in elkaar is gezet. Wat betreft de aantallen zou het met één centrum niet anders uitpakken. De mobiliteitsberekeningen en het mobiliteitspakket aan maatregelen wat voorligt en wat randvoorwaardelijk is voor de ontwikkeling zijn afgestemd op de totale ontwikkeling en daarmee de totale aantallen.

De wethouder licht toe dat de Heijcopbrug van een andere orde is. Het gaat vooral om een wijk-wijkverbinding en is sterker dan de Waalstraat- en de Zijldiepbrug een alternatief voor kwetsbare doelgroepen. In de brief van 17 sept is aangegeven dat het college hier wat meer tijd voor wil nemen. Dat heeft te maken met het gegeven dat met de bewoners van de Dichterswijk goed in gesprek is. Er is met hen een buurtagenda opgesteld. Er speelt heel veel in de Dichterswijk, zoals het Ringparkinitiatief. Er wordt ook gesteld dat, gezien de voorgeschiedenis waarbij aanvankelijk

gefocusd is op deelgebied 5, het voor de hand ligt om de uitwerking van de Heijcopbrug, ook met aanlanding en toeleidende routes, nog wat preciezer uit te werken en daar mee terug te gaan naar de buurt en de raad, en pas daarna te komen met een bestemmingsplan. Het college wil hier dus wat meer tijd voor nemen en wat meer rust inbouwen om het goed en in goed overleg te doen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan te hebben gelezen dat er een aparte procedure zou moeten worden opgestart voor de Heijcopbrug. Gevraagd wordt waar in het stuk terug te lezen is dat nader onderzoek nodig is omdat op dit moment in de plannen staat dat deze brug er gaat komen. Spreker vraagt of uit nader onderzoek ook kan komen dat deze brug er uiteindelijk niet gaat komen.

Wethouder Diepeveen antwoordt daar niet van uit te gaan. Het college gaat ervan uit dat de brug er zal komen omdat hij nodig blijkt te zijn. Het college wil in het proces wel wat meer tijd inbouwen om tot een goede uitwerking te komen.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) is verbaasd dat wordt onderzocht hoe deze brug goed ingepast kan worden in deelgebied 4 en niet of. Gevraagd wordt of de wethouder kan toezeggen dat in het onderzoek de vraag gesteld wordt of de brug überhaupt nodig is.

Wethouder Diepeveen antwoordt richting mevrouw Sasbrink dat dat al gedaan is. Er is een bruggenstudie geweest en daar is ook nog een aanvulling op gedaan. Het college meent dat dat de brug nodig is al is aangetoond. Het gaat echter ook om een goede inpassing en om een zorgvuldig proces en daar wil het college meer tijd voor nemen.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt dat uit de participatie is gebleken dat de brug heel slecht valt in de stad. De brug komt er en de stad mag alleen nog meedenken over waar precies. Dat is vergelijkbaar met: er komt een tippelzone en de stad mag vertellen waar de planten komen te staan. Spreker meent dat zoiets in de stad niet werkt. Er is een gedragen meerderheid bij de oppositie om deze brug te schrappen en pas aan te leggen als het echt aan de orde is.

Wethouder Diepeveen geeft aan te merken tijdens de gesprekken met de bewoners van de Dichterswijk en bij het opstellen van de buurtagenda dat er veel bewonerskracht en participatiewens zit bij de bewoners. De wethouder neemt aan dat als het college aangeeft, zoals gedaan in de brief van 17 september, dat het meer tijd wil nemen, de bewoners dat zullen waarderen en er samen de schouders onder willen zetten.

De heer Van der Zweth (PvdA) stelt dat er in de raad veel wil is om de brug uit het plan te halen. Gevraagd wordt of er bloed uit vloeit als de brug nu uit het raadsvoorstel wordt gehaald, het onderzoek wordt afgewacht en dan een raadsbesluit te nemen. Wethouder Diepeveen antwoordt dat daar geen bloed uit vloeit.

Mevrouw Zwinkels (CDA) stelt dat de wethouder sprak van een participatiewens. Spreker meent echter dat de omwonenden de afgelopen jaren moe zijn gestreden en helemaal geen wens hebben om te participeren over een brug. Zij willen gewoon dat de brug er niet komt. De gemeente heeft Rijksmiddelen ontvangen voor betaalbaar wonen en gevraagd wordt in hoeverre die middelen besteed worden aan deze brug en of het Rijk daar een akkoord voor heeft gegeven.

Wethouder Diepeveen antwoordt dat die middelen gekoppeld zijn aan deelgebied 5 en niet aan deelgebied 4. De WBI-middelen zijn toegekend op basis van een aanvraag en een toedeling van middelen. Het gaat daarbij om het grote doel omdat het een woningbouwimpuls is en niet per se een bruggenimpuls. Het gaat echter wel uit van de gedachte dat bij binnenstedelijke verdichting alles met elkaar samenhangt en dat er randvoorwaardelijke zaken zijn. Bij de Merwedekanaalzone zijn heel veel dingen gestapeld zoals groene kwaliteit, nieuwe mobiliteitsoplossingen en ook een

flink betaalbaar programma van 35%. BZK heeft op basis van de totale samenhang der dingen aangegeven te willen helpen om het project over de streep te trekken en het resterende gat te dichten met 21 miljoen euro, waardoor de 3.300 betaalbare woningen gebouwd kunnen worden.

5 **Mevrouw De Koning (GroenLinks)** stelt dat de brug in deelgebied al lang in de plannen staat. Spreker vraagt of als deze brug nu uit het raadsvoorstel gehaald wordt de bewoners niet blij worden gemaakt met een dode mus. Dit kan de suggestie wekken dat de brug er niet komt terwijl er dan later weer een uitwerking komt van hoe de brug er komt. Gevraagd wordt of deze onduidelijkheid zaaien in de stad ook niet een vorm van bloed vloeien is.

10 Wethouder Diepeveen geeft aan geantwoord te hebben op de vraag van de PvdA. Gevraagd werd of er bloed uit vloeit als het realisatiebesluit, dat nu deel uitmaakt van de besluitvorming, later wordt genomen, nadat het proces, als aangeduid in de brief van afgelopen vrijdag is doorlopen. Daarop heeft de wethouder aangegeven dat daar geen bloed uit vloeit, een ieder kan daar zijn gedachten bij hebben.

15 **De heer Te Hoonte (VVD)** zou het waarderen de zin uit het raadsbesluit te schrappen waarmee het de status krijgt die nu de bruggen van deelgebied 6 hebben. Spreker meent dat dat een werkbare oplossing zou zijn. Er zou op een ander moment, breder met de woordvoerders Mobiliteit, over gesproken kunnen worden.

20 **De heer Van der Zweth (PvdA)** stelt dat evident is dat er een voorstel gedaan moet worden om de brug eruit te halen. Het schone daarvan is dat als het besluit wordt uitgesteld, de raad ook kan besluiten dat het niet nodig is om de brug aan te leggen en dan is er geen sprake van een dode mus. Het lijkt spreker goed om de besluitvorming op het juiste moment te doen.

25 **De heer Te Hoonte (VVD)** vraagt of de brug er in een strekt ter vervanging uitgehaald kan worden.

30 **Wethouder Diepeveen** geeft aan er nog niet aan toe te zijn hier al een conclusie over te trekken en wil het debat afwachten. De wethouder meent dat het aan de raad is om hier, in meerderheid, iets over aan te geven.

35 De wethouder vervolgt met de bruggen van deelgebied 6 waarvoor nu geen realisatiebesluit voorligt. In de brief van 17 september is aangegeven dat er een verschil is tussen de brug Jutfasepunt en de brug Overijssellaan. De brug Jutfasepunt maakt deel uit van een snelfietsroute en heeft daarmee naast betekenis voor de mogelijke ontwikkeling van deelgebied 6 ook betekenis voor de stadsregio en voor het stedelijke fietsnetwerk. Dat heeft de brug Overijssellaan minder. De wethouder meent dat de brug Jutfasepunt in de toekomst waarschijnlijk nodig is en dat de brug naar de Overijssellaan in de toekomst mogelijk nodig is. Daarbij heeft het college al aangegeven dat het reëel vindt om voor de brug Overijssellaan nader onderzoek te doen.

40 **De heer Te Hoonte (VVD)** vraagt of hij goed heeft begrepen dat de wethouder deze bruggen er niet uit haalt.

45 **Wethouder Diepeveen** geeft aan ze er niet uit te willen halen maar stelt dat ze er wel anders in zitten dan de andere drie bruggen omdat ze niet in een realisatiebesluit hangen. Dit is in het kader van de Omgevingsvisie een verkenning van toekomstige mogelijkheden en wenselijkheden. In die context zijn de bruggen opgenomen en in de stukken is duidelijk gemaakt dat er waarschijnlijk een ander ritme is van de realisatie van beide bruggen.

50 **De heer Te Hoonte (VVD)** stelt dat in de stukken de doorgaande route via de Baliebrug loopt en dat er geen schets in zit via deze punt. Spreker meent dat dit puur uit Merwedekanaalzone komt om een iets op te lossen voor het mobiliteitsplan wat niet in het mobiliteitsplan zit. Spreker snapt dat niet.

De heer Van der Zweth (PvdA) verbaast zich over de beantwoording. De wethouder is begonnen in de vorige termijn dat hij brede steun wilde en de coalitiepartijen hebben dat onderstreept. De oppositiepartijen hebben dat vandaag ook al een keer aangegeven en ook in de stad is er veel weerstand tegen die bruggen. De wethouder schetst vervolgens zelf het beeld dat de Heijcopbrug
5 meer onderzoek nodig heeft en dat de burg Overijssellaan mogelijk nodig is en minder dringend is, maar toch wordt het er niet uitgehaald. Spreker vraag waarom er geen gebaar van goede wil komt om te kijken of er een meerderheid gesmeed kan worden.

Wethouder Diepeveen geeft aan niet gezegd te hebben dat nader onderzoek nodig is maar dat de precieze aanlanding en toeleidende routes verder uitgewerkt moeten worden. Dat is wat anders dan onderzoek en de wethouder geeft aan ook al gezegd te hebben dat er op zich al voldoende onderzoek is gedaan. Het gaat er meer over hoe de inpassing precies gaat doen. In de stukken is duidelijk gemaakt dat de bruggen van verschillende orde zijn en in de brief van 17 september is dat nog eens nader aangeduid. Als de raad het nog steeds als onduidelijk ervaart is
15 de wethouder van harte bereid om te kijken naar moties en amendementen en eventueel een strekt ter vervanging.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) stelt dat in het kaartje de brug duidelijk met groene bolletjes is ingetekend. Spreker meent dat daar de verwarring vandaan komt. Spreker meent dat je al een heel eind bent als het kaartje aangepast kan worden.
20 Wethouder Diepeveen geeft aan bereid te zijn daarnaar te kijken als dat helpt in de duidelijkheid naar de omgeving.

De heer Van der Zweth (PvdA) meent dat je er dan nog niet bent en wenst met de oppositiepartijen en hopelijk ook de coalitiepartijen naar een amendement te kunnen kijken waarin voor de Heijcopbrug en de brug Overijssellaan een ferme zin opgenomen kan worden met een bijbehorend besluit dat op een later moment volgt.
25

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) stelt voor om toch ook naar het kaartje te kijken en dat goed te doen, hierdoor is eerder verwarring ontstaan. Spreker is bereid om mee te kijken naar een amendement of een motie zodat er een eenduidig verhaal komt.
30

Mevrouw De Koning (GroenLinks) stelt dat GroenLinks al vaker heeft aangegeven dat het waarschijnlijk nodig is om over de bruggen bij deelgebied 6 een amendement in te dienen. Spreker snapt daarom niet waarom er nu een tegenstelling wordt gecreëerd. Daarnaast is in de raad afgesproken dat er niet te vaak gevraagd zou worden naar strekt ter vervangingen maar on het gewoon in de raad te regelen en spreker roept op om dat ook te gaan doen.
35

De heer Te Hoonte (VVD) zou dan ook graag bij de wethouder willen proeven dat hij dat van een positief advies gaat voorzien in de raad. Als de wethouder een negatief advies geeft dan weet spreker wel wat de coalitiepartijen vaak doen.
40

Wethouder Diepeveen geeft aan altijd bereikbaar te zijn voor overleg en zelf ook overleg opzoeken als dat voor de besluitvorming goed kan werken.
45 Richting de PvdA merkt de wethouder op dat in de brief is opgenomen dat de gemeenteraad aan zet is bij realisatiebesluiten, specifiek in de context van de bruggen bij deelgebied 6. De wethouder vervolgt en memoreert dat de PvdD een opmerking heeft gemaakt over inkijk en geluidshinder voor de burens van de bruggen en de wethouder vindt dat een goed punt. De gemeente is al in gesprek met de woonarkbewoners en na een besluit van de raad zal dat verder geconcretiseerd worden. Het gaat hierbij altijd om maatwerk en kan bijvoorbeeld gaan om dubbele
50 beglazing of inrichting.

Mevrouw Sasbrink (PvdD) vraagt waarom de wethouder denkt dat de buren het signaal geven dat hun zorgen gehoord worden en dat er niet tegemoet wordt gekomen aan de suggesties die zij hebben gedaan om niet gevolgen van de bruggen te hebben.

5 **Wethouder Diepeveen** geeft aan dat niet te weten. Als de gemeente er al uit zo zijn met de buren over bijvoorbeeld dubbele beglazing dan zou het zo kunnen zijn dat anderen zeggen dat het college wel erg vooruitloopt op de besluitvorming. De gemeente heeft bereidheid uitgesproken maar nadere invulling moet wachten tot besluitvorming door de raad.

10 De gemeente is ook in goed overleg met de roeiers. De VVD en Student&Starter hebben aangegeven het convenant graag voor de raadsbehandeling te willen zien. De wethouder geeft aan niet te weten of dat lukt. Het convenant gaat ook over de topsportlocatie, Vianen en Rijnenburg en dus meer dan alleen de directe inpassing van bruggen en de gevolgen op het Merwedekanaal door de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone. Alle elementen die relevant zijn voor het plan zijn bevestigd, ook in de brief van 17 september. Het gaat daarbij over
15 doorvaarbreedte, doorvaarhoogte, pijlerloze bruggen en een coachpad. Er is gesteld dat de roeiers geen exclusief recht hebben, maar wel een bijzondere positie. Die positie komt ook ten uitdrukking in een convenant dat met de roeiers wordt afgesloten. Dit vraagt om juridische borging. De roeiers herkennen wat de gemeente heeft geschreven in de raadsbrief van 17 september, dat er op de punten die gerelateerd zijn aan de bruggen goede afspraken zijn gemaakt.

20 **Mevrouw Oosters (Student&Starter)** heeft er begrip voor dat het lastig is omdat het met zoveel dingen samenhangt maar stelt dat het ook is wat het is. Het hangt ook samen met alternatieven die voor de roeiers worden gevonden. Als het moeilijker wordt gemaakt om te roeien op het Merwedekanaal, of andere sporten te beoefenen, dan moeten daar ook alternatieven voor zijn.
25 Het is voor spreker dan ook belangrijk de afspraken met de verenigingen voor de raadsbehandeling te kunnen lezen. De wethouder wordt opgeroepen daar zijn best voor te doen. Wethouder Diepeveen geeft aan ook zijn best te doen maar stelt ook dat niet te kunnen garanderen. De wethouder meent wel dat de partijen de essentie met elkaar te pakken hebben. Het VO van het inrichtingsplan openbare ruimte gaat over het coachpad en zelfs over beplanting
30 langs het kanaal en er zal in een heel vroeg stadium met de roeiers overlegd worden, deze of volgende maand.

Parkeren in de omgeving

35 De heer Te Hoonte heeft aangegeven dat je geen betaald parkeren in Kanaleneiland zou moeten willen invoeren. Het college stelt dat parkeren een ratio heeft vanuit de Merwedekanaalzone, dat is randvoorwaardelijk. Er wordt ook gezegd dat de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone als het ware een katalysator is. Gezien de ontwikkeling van de zuidwestkant van de stad zal vroeger of later in meer gebieden betaald parkeren ingevoerd moeten worden. Daarbij spelen
40 afstandscriteria. Dit is maximaal 750 meter en dan doe je er, zeggen de deskundigen ook, goed aan om die gebieden tot betaald parkergebied te verklaren. Het college meent dat dit goed onderbouwd is en dat je niet zou moeten willen om aan de ene kant wel betaald parkeren in te voeren, bijvoorbeeld aan de oostkant en niet aan de westkant.

Denk vroeg naar de datum van invoering van betaald parkeren in de omgeving. Dit staat in de stukken. Er is al een proces betaald parkeren gaande. In de Dichterswijk neemt het draagvlak toe
45 en dat proces kan doorgaan. De heer Isik vroeg daar eerder naar. Er zijn middelen om draagvlakmetingen te blijven doen.

Betaald parkeren moet zijn ingevoerd in de omgeving op het moment dat de eerste bewoners hun intrek nemen in deelgebied 5.

50 **De heer Te Hoonte (VVD)** snapt de beschreven logica rondom betaald parkeren maar soms wordt het ook niet gedaan zoals in de buurt naast Leidsche Rijn centrum. Spreker meent dat het dus ook prima kan om het niet te doen. En vraagt specifiek aandacht voor Kanaleneiland, ook

omdat dat de meest ver weg gelegen wijk is. Spreker vraagt waar de winst voor de oppositie zit en of er nog een toezegging komt.

Wethouder Diepeveen meent dat de partijen wel naar elkaar toe aan het bewegen zijn. Het punt van betaald parkeren is echter wel stevig en randvoorwaardelijk.

De SP vroeg naar de 200 euro in relatie tot het mobiliteitsbedrijf en invalide parkeren. Hier is in de raadsinformatiebijeenkomst al in openbaarheid over gesproken. De exploitatie gebeurt door de gemeente samen met de eigenaren.

De ChristenUnie vroeg naar gehandicaptenparkeren voor bezoekers. De

gehandicaptenparkeerkaart kan overal in de openbare ruimte benut worden, maar dan is er op deze plek wel een lastig probleem op te lossen. Hier zijn nog geen afspraken over gemaakt. Het zal niet gaan over grote aantallen maar wel over gevallen die ertoe doen. De wethouder wil toezeggen verder te kijken wat er de komende tijd in de uitwerking van het mobiliteitsbedrijf en de schetsen van de openbare ruimte mogelijk is op het vlak van straatparkeren langs de Europalaan als wel in de parkeergarages. In 2024 moet het mobiliteitsbedrijf operationeel zijn en er is dus nog wel wat tijd. Hier zal via de monitoring en periodieke rapportages op worden teruggekomen.

De bewonersbetrokkenheid bij het mobiliteitsbedrijf is verankerd via het addendum op de SOK.

Het als doel vastleggen van betaalbaarheid en toegankelijkheid waar de ChristenUnie naar vroeg is iets wat in de statutaire doelstellingen staat. Dit zal in de verdere uitwerking van de oprichting van het mobiliteitsbedrijf gestalte gegeven worden.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) vraagt of deze statutaire bepalingen er al zijn of dat deze nog moeten worden opgesteld. Spreker heeft hiernaar gezocht maar niet gevonden.

Wethouder Diepeveen licht toe dat er een concept is dat de raad inderdaad nog niet heeft kunnen lezen.

Ten aanzien van WKO heeft de heer Te Hoonte zijn punt herhaald en verwezen naar het beurskwartier. De VVD verwees naar het Beurskwartier en meent dat de gemeente het in de Merwedekanaalzone niet kan stellen zonder Warmte-koude-opslag. Toch denkt het college, op goede gronden, dat dat wel kan. Bij het Beurskwartier is geen samenwerkingsovereenkomst en geen WKO-bv en dan moet de gemeente de aansluitingsplicht op het net vastleggen via een warmteplan. Kortom, als er niets is geregeld moet je een warmteplan maken maar de gemeente heeft in dit geval wel wat geregeld en denkt dat het op deze manier kan.

De wethouder is blij om te horen dat de heer Koning aangeeft met betrekking tot de afvalinzameling te gaan voor de kwaliteit en dat hij de druk op de openbare ruimte ziet ontstaan. De heer Koning wil het college laten kijken of het ook anders kan. Het beleid is dat de afvalstoffenheffing in de hele gemeente gelijk is, terwijl de afvalinzameleregimes dat niet zijn. Als je het principe van 'betalen naar het systeem' zou huldigen, terwijl mensen niet kunnen kiezen voor een systeem, dan zou dat tot ongelijke tarieven in de hele stad leiden. Dit zal tot veel discussie leiden en de vraag is of je dat moet willen en de wethouder wijt erop dat dit een soort tussenstand is, dat is in de eerste termijn ook aangegeven. Het komt nu uit op 2,5 tot 4,5 ton maar daar staan ok baten tegenover, of minder kosten. Dat heeft te maken met minder beheerkosten per huishouden. De kosten per vierkante meter zijn hoog in dit gebied maar de kosten per huishouden zijn door de dichtheid relatief laag. Afvalstoffenheffing wordt geheven naar huishoudens dus er is hier relatief veel opbrengst. Ook zullen de veegkosten hier per huishouden laag zijn. De wethouder wil toezeggen om op een later moment, wanneer er meer bekend is over de beheerkosten en de veegkosten en hoe dat netto uitwerkt in dit gebied, te kijken hoe de situatie van meer kosten voor de inzameling en minder kosten voor het vegen en het beheer Voedselagenda de openbare ruimte onder de streep uitpakt. De wethouder meent dat de partijen hier met elkaar iets van moeten gaan vinden.

De heer Essabiri heeft gesproken over het stimuleren van elektrische auto's versus het laten beperken van de groei van het autoverkeer. De wethouder licht toe dat het en en is en dat het geen tegenstelling is. Zo zal elke deelauto elektrisch zijn en wordt er dus zwaar ingezet op elektrisch.

De heer Koning (D66) heeft begrepen met betrekking tot de afvalinzameling dat het college de kosten nog een keer op een rijtje wil zetten en vraagt of dat mogelijk is. Spreker kan zich voorstellen dat het dan niet om heel harde bedragen gaat maar dat het meer voor de vuist weg is en vraagt of de raad hier voor de raadsbehandeling inzicht in kan krijgen.

Wethouder Diepeveen vreest dat dat moeilijk is. Hier wordt in de ambtelijke organisatie scherp naar gekeken en een van de medewerkers heeft aangegeven dat de kosten voor inzameling hoger zullen zijn. Dat er minder kosten zijn, in de omslag per handhaving is nog niet berekend. Dat is de reden waarom de wethouder hierop terug wil komen, maar niet voor de raadsbehandeling. Het college kan wel voor de raadsbehandeling laten weten wat een zinvol moment is omdat je dan zover bent in de uitwerking dat je die twee dingen naast elkaar kunt zetten en dat er een totaalplaatje ontstaat.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dan ook graag te willen zien hoe een in pandige bovengrondse opslag eruitziet. Spreker krijgt daar beelden bij van Franse hotels met afvalbakken die in de kelder naast je auto staan. Spreker heeft daar dus nog geen beeld bij en zit nu nog op de lijn om het in het maaiveld te doen.

Wethouder Diepeveen licht toe dat het college daar beelden van kan laten zien om het angstbeeld van de heer Te Hoonte weg te nemen.

In de eerste termijn is ook gesproken over Mobach en de wethouder licht toe dat hier afgelopen maandag nog mee is gesproken. Mobach heeft aangegeven op dit moment gebaat te zijn bij het voeren van vertrouwelijke gesprekken. Dat heeft te maken met het proces waar zij inzitten. En de gemeente heeft daar begrip voor. Het heeft er ook mee te maken dat de gemeente en Mobach nu meer opties bekijken dan aanvankelijk. Vanuit de gemeente is alles erop gericht om voor dit bedrijf een fatsoenlijke en passende oplossing te vinden. Iedereen wil culturele iconen in het gebied maar om tot goede uitkomsten te komen is het van belang om de gesprekken in vertrouwelijkheid voort te zetten. Hier is ook het moment van het bestemmingsplan heel belangrijk en dat is een vitaler moment dan nu het besluit over het SP en de gesprekken zijn daar ook op gericht.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of dit betekent dat het SPvE eventueel wordt aangepast nadat er afspraken zijn gemaakt met Mobach.

Wethouder Diepeveen antwoordt dat dat niet het geval is. De wethouder heeft aangegeven dat het uiteindelijk moet landen in het bestemmingsplan.

Mevrouw De Koning heeft gesproken over het bouwen van gemeenschap. De wethouder licht toe dat de gemeente al erg in die beweging zitten met de gebruikersraad en andere vormen van bewonersbetrokkenheid bij het mobiliteitsbedrijf en het WKO-bedrijf. Echter, dit is nog meer omvattend. Er wordt in het Merwedelab gewerkt om binnen een half jaar na vaststelling van de plannen hier een goed plan voor te hebben en een goed proces.

De wethouder dankt mevrouw Zwinkels voor haar positieve woorden over de beeldkwaliteit en de zorg en aandacht die daaraan is besteed. Mevrouw Zwinkels vindt de speel- en sportvoorzieningen onvoldoende. De wethouder licht toe dat hier een gradatie in zit, 0 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 tot 18 jaar. In de groene autovrije ruimte komt de gemeente boven de Jantje

Betonnorm van 3% van de openbare ruimte. Zowel formeel als informeel valt er dus heel wat te spelen.

Mevrouw Zwinkels heeft aangegeven het jammer te vinden dat het zwembad niet een gemeenschappelijk of openbaar karakter krijgt. De behoefte aan zwemwater is in kaart gebracht en voor Merwede geldt dat de bewoners zijn aangewezen op zwembad De Hommel. Voor De Hommel geldt in het stedelijke zwemwaterbeleid, als het gaat om kwantiteit en kwaliteit, dat de herontwikkeling van De Hommel uiterlijk in 2032 plaats gaat vinden. Dat is ook voorzien op het kunnen bieden van mogelijkheden voor de mensen die in de Merwedekanaalzone komen wonen.

Mevrouw Oosters heeft gesproken over tijdelijke initiatieven, daar goed in kunnen voorzien en één aanspreekpunt en de wethouder onderschrijft de wensen en behoeften. De wethouder zal hier met zijn collega over overleggen om te kijken hoe dit de komende tijd op de beste manier gefaciliteerd kan worden.

De heer Koning heeft gesproken over de bouwhinder en de wethouder licht toe dat hier zeker de nodige aandacht voor is. Er is een overkoepelend BLVC, een bereikbaarheid-, leefbaarheid-, veiligheid- en communicatieplan waar de individuele BLVC's van de bouwplannen aan getoetst worden. De marktpartijen hebben ook aangegeven bouwhinder zoveel mogelijk te willen voorkomen. De wethouder heeft er daarom vertrouwen in dat er in de uitwerking daar tot goede dingen gekomen zal worden. De gemeente wil ook gebruik maken van de ervaringen die zijn opgedaan met een omgevingsmanager als één aanspreekpunt voor de omliggende wijken en het zoveel mogelijk afstemmen van de bouwactiviteiten van de verschillende bouwers. Dit, zodat er zo min mogelijk stereo-heien komt of misschien soms juist wel omdat de overlast dan wat korter duurt.

Mevrouw Oosters (Student&Starter) stelt dat de beantwoording van de wethouder was wat de raad in de eerste termijn heeft gehoord. De vraag was wie de wethouder gaat betrekken bij het organiseren ervan en of er meer concrete informatie kan komen over wanneer dit ingaat en hoe dit eruit komt te zien.

Wethouder Diepeveen licht toe dat inzicht nu niet te kunnen geven maar dat het voor de hand ligt dat de creatieven van Merwede van deelgebied 5 daarbij betrokken worden. Zij hebben ook aangegeven dat graag te willen en dat het beter kan bij de gemeente en het college onderschrijft dat. Meer dat dit kan de wethouder er nu niet over zeggen.

De heer Koning (D66) meent dat het tegengaan van stereo-heien fijn is maar zou het nog mooier vinden als er van alternatieve bouwmethodes gebruik gemaakt kan worden, bijvoorbeeld door te schroeven of op een andere manier fundering te regelen. Het is te voorzien dat mensen in woonwijken of mensen die dicht bij het kanaal wonen het meeste last zullen krijgen van bouwhinder. Gevraagd wordt of erop gestuurd kan worden dat juist zij zoveel mogelijk worden ontzien.

Wethouder Diepeveen vindt dat vanzelfsprekend omdat deze mensen in de frontlinie zitten. Daarnaast is het heel erg belangrijk dat mensen eenvoudigweg een telefoonnummer hebben met een persoon aan de andere kant van de lijn die in direct contact met de bouwers staat. Al dit soort zaken zal heel serieus opgepakt worden en de wethouder heeft daar bij de marktpartijen ook veel begrip en bereidheid voor gehoord.

De heer Koning heeft ook schriftelijke vragen gesteld over Beton T en het contract voor één jaar. De gemeente is met de gebruiker van het pand, Vechtclub, om een meerjarenafspraak te maken. Dit is getrapt met deels huur en deels een vaststellingsovereenkomst. Dat betekent dat je op enig moment op korte termijn kunt opzeggen als dat voor de bouw nodig is omdat de planning altijd tricky is. De gemeente wil de huur/vaststellingsovereenkomst ten aanzien van het gebruik van

Beton T, de betonplaat, qua duur gelijk op laten lopen met wat er wordt afgesproken ten aanzien van het pand van de Vechtclub.

5 De heer Te Hoonte heeft gevraagd welke mogelijkheden er zijn voor tijdelijke woonruimte. Hier is eerder al antwoord op gegeven. Er is aangegeven dat voor de bouw van deelgebied 1 ook in deelgebied 2 ruimte nodig is manoeuvreren en mogelijk ook voor bouwketen en dergelijke. De gemeente zoekt naar mogelijkheden maar gezien de planning lijkt het erg krap te worden. Met terugwerkende kracht kan geconstateerd worden dat dit beter de afgelopen jaren gedaan had kunnen worden. De komende jaren wordt het terrein bouwrijp gemaakt worden en zal er gebouwd worden. Er wordt gekeken naar mogelijkheden, ook voor culturele initiatieven, maar het college denkt dat tijdelijke woonruimte toch meer op andere plekken in de stad zijn weg zal moeten vinden. In oktober zal vanuit de Taskforce Versneld woonruimte toevoegen een aantal locaties voorgesteld worden.

15 De heer Essabiri vroeg naar het voetbal en de hockey en uitwijken naar omliggende buurten. In het startdocument voor het sportpark Nieuw Welgelegen staan twee hockey- en twee voetbalvelden opgenomen. Dat helpt met de capaciteitsbegroting en dus ook de toekomstige bewoners van Merwede.

20 **De voorzitter** meent dat de wethouder redelijk compleet was in de beantwoording maar stelt dat het mogelijk is dat een raadslid een vraag gemist heeft.

Gemiste antwoorden

25 **Mevrouw Zwinkels (CDA)** geeft aan te hebben gevraagd naar een uitzondering voor mensen die een auto nodig hebben voor hun beroep. Spreker heeft ook gevraagd naar een vergoeding van Rivierenwijk, het geld is ervoor maar het kan technisch niet en gevraagd wordt wat die belofte dan nog inhoudt. Tot slot is spreker benieuwd waar zij de afspraken ten aanzien van ouderenhuisvesting kan vinden.

30 Wethouder Diepeveen heeft met betrekking tot de afspraken over ouderhuisvesting verwezen naar het intentiedocument tussen de STUW-corporaties, de marktpartijen en de gemeente. Er is en wordt met de corporaties gesproken over ouderenhuisvesting en de wethouder verwijst naar het intentiedocument en kijkt of een van de medewerkers daar iets aan toe te voegen heeft.

35 **Medewerker mevrouw Mijer** vult aan dat er verschillende gradaties in zitten. De gemeente is bezig met een zorgcomplex en er is contact met STUW. Spreker licht toe dat er dus verschillende opties zijn.

40 **Wethouder Diepeveen** licht toe dat in de begroting voor 2021 en van 2022 in de algemene middelen al één miljoen zit voor de vergroening van de Rivierenwijk. Dit staat nog los van de gelden die vanuit de SOK vrijkomen voor bovenwijken, waar ook middelen inzitten voor de vergroening van Rivierenwijk. Er zijn de komende jaren dus veel middelen beschikbaar hiervoor. Het vergroenen kan. In het pakket voor 2021 en 2022 zit de Amerhof, het Maasplein en Waalstraat. De gemeente zoekt samen met bewoners naar mogelijkheden om de Rivierenwijk te vergroenen omdat het geld inmiddels geen belemmering meer is.

45 Er zijn geen specifieke uitzonderingen voor mensen die hun auto nodig hebben voor hun beroep. De verdeling van de abonnementen in de garages gaat via de twee derde-een derde-regel. Twee derde gaat via huur- en koopcontracten en een derde via het 'wie het eerst komt, het eerst maalt-principe'. Het college meent dat binnen dat totaal en via parkeren op afstand en andere mogelijkheden het mobiliteitssysteem in Merwede biedt, dat er ook voor mensen die hun auto voor hun werk nodig hebben mogelijkheden gevonden kunnen worden.

De voorzitter licht toe dat de wethouder de raad zal informeren wanneer de raad zal worden geïnformeerd over de financiële gevolgen en mogelijkheden met betrekking tot de afvalinzameling.

Wethouder Diepeveen merkt op dat dat in de bredere context zal worden gedaan.

Toezeggingen

5 Voordat het bestemmingsplan fase 2 in procedure wordt gebracht, wordt de raad geïnformeerd over de monitoring van de effecten en de realisatie van fase 1 in deelgebied 5, in de omliggende wijken en in stadsdeel Zuidwest.

10 In het kader van de verdere oprichting van het mobiliteitsbedrijf komt het college terug op de uitwerking van het parkeren voor minder valide bezoekers via het straatparkeren en binnen het exploitatiegebied van parkeerbedrijf Merwede.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp als B-punt wordt doorgeleid naar de raad.

15 **Medewerker, de heer Van Leeuwen** meent dat het beter is om terug te komen op het punt van gehandicaptenparkeren in het kader van de verdere oprichting van het mobiliteitsbedrijf. Daar wordt het businessplan nu van herijkt en spreker meent dat dit beter is dan om het via de reguliere monitoringscyclus te doen.

20 **Wethouder Diepeveen** heeft hier geen bezwaar tegen en vraagt naar de mening van de heer Van der Graaf.

25 **De heer Van der Graaf (ChristenUnie)** stelt dat er twee punten waren. Het eerste punt is hoe het landt in het mobiliteitsbedrijf en de doelen daarbij en het tweede punt is dat gehandicaptenparkeren over heel specifieke locaties gaat. Daarbij heeft de wethouder toegezegd dat er gekeken zal worden of dit aan de Europalaan kan of in de parkeergarages. Waar er hier op teruggekomen wordt maakt spreker niet heel veel uit.

30 **De voorzitter** vraagt hoeveel tijd de fracties denken nodig te hebben voor de raadsbehandeling van dit onderwerp. De griffier heeft aangegeven dat anderhalf uur eigenlijk tegenwoordig het maximum is en de voorzitter vreest dat dat niet lukt.

35 **De heer Te Hoonte (VVD)** denkt dat het aantal aangekondigde moties en amendementen en toezeggingen het onmogelijk maakt om het onderwerp in anderhalf uur af te ronden. Daarbij gaat het om vijf raadsvoorstellen. Vijf keer anderhalf uur lijkt spreker niet nodig maar hij denkt wel dat je zeker twee uur nodig zult hebben.

Mevrouw De Koning (GroenLinks) meent dat geprobeerd moet worden om het in twee uur te doen. Dan moet de raad zichzelf wel de opdracht geven om het kort te houden.

40 **Mevrouw Zwinkels (CDA)** lijkt twee uur prima, zij zal zich niet houden aan de opdracht om het kort te houden.

De heer Koning (D66) meent dat drie uur meer realistisch is.

45 **De voorzitter** hoort iemand 2,5 uur voorstellen en ziet daar brede steun in de commissie voor. Het onderwerp zal doorgeleid worden naar de raad voor 2,5 uur. De voorzitter sluit dit punt af en schorst de vergadering om 15.22 uur.

Raadsvoorstel Stedenbouwkundig Programma van Eisen Nieuw Buurland (Staatsliedenbuurt)

50 De voorzitter, **mevrouw Sturkenboom** heropent de vergadering om 15.28 uur.

Er wordt nu een onderwerp uit de portefeuille van wethouder Verschuure besproken. In de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan wordt aan de raad gevraagd een stedenbouwkundig programma van eisen vast te stellen voor de sloop van 150 sociale huurwoningen en de bouw van 249 tot maximaal 285 woningen, waaronder 150 sociale huurwoningen aan de rand van Tuinwijk in de Staatsliedenbuurt. De mensen die deze omgeving kennen weten dat er in dit gebied onder andere moestuinen en deelkippen zijn. Een raadsvoorstel wordt in twee termijnen besproken.

Eerste termijn

De heer Schipper (SP) meent dat dit een winkeldochter is, het sloopbesluit is al in 2007 genomen. Nu zal er na 14 jaar een herontwikkeling komen. Dit is wel een forse ontwikkeling, in vergelijking met het SPvE dat in 2012 is aangenomen is het meer dan een verdubbeling. De fractie vraagt zich af of het niet te fors is omdat dit ook ten koste gaat van de grootte van de woningen, er worden maximaal 3-kamerappartementen gerealiseerd. Spreker vraagt zich in dat kader af hoe de huurprijzen zich gaan verhouden ten opzichte van het vloeroppervlak. De SP heeft hier zorgen over en de wethouder wordt om een reactie gevraagd.

In 2016 is de SP in het gebied langs geweest met een deur aan deur-enquête en spreker zag daar een mooie spreuk aan een van de muren: Living the champagne lifestyle on a lemonade budget. Dat zou ironisch bedoeld kunnen zijn omdat de tijdelijke huurders die erin zitten best veel betalen, meer dan de laatste reguliere huurders. Dat mag eigenlijk niet maar de SP kreeg daar toen geen vinger tussen. Deze mensen wonen er nu al geruime tijd en hebben veel gedaan voor de buurt, bijvoorbeeld met de deelkippen. De fractie vindt het niet tof dat het plan is deze bewoners om op een bepaald moment te vervangen door antikrakers. Spreker roept op om deze mensen, bijvoorbeeld met een antikraak- of bruikleencontract daar tot aan het einde, de sloop daar te laten zitten. De wethouder wordt gevraagd toe te zeggen hier achteraan te gaan.

Door de omvang van het bouwprogramma wordt het groen flink aangetast. De binnentuinen nu zijn daar heel groen en er staan oude bomen en het doet de fractie pijn dat het idee is om daar flink in te gaan zagen. Er kan wel gezegd worden dat er per saldo meer meters groen worden toegevoegd maar dat lijkt op het kaartje niet het geval te zijn. De wethouder wordt om een toelichting gevraagd. Spreker weet niet of de pocket parks het groen oplevert waar de buurt op zit te wachten.

Spreker meent dat als er dan verdicht wordt, er meer sociale huur zou moeten terugkomen dan wat er nu staat. Het terugbouwen van 150 sociale huurwoningen wordt aangegeven als de ondergrens en de SP maakt er een hard punt van dat hierboven gezeten gaat worden. Het kan zo zijn dat de Staatsliedenbuurt al relatief veel sociale huurwoningen heeft maar als er een kans is om er een aantal bij te bouwen dan is de fractie van mening dat dat gedaan zou moeten worden. De wethouder wordt gevraagd dit toe te zeggen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) stelt dat er veel gebouwd wordt in die omgeving en dat er relatief gezien al veel sociale huurwoningen zijn. De omgeving heeft er moeite mee dat dit zo een groot bouwvolume heeft en gevraagd wordt waarom de SP voorstelt het aantal sociale huurwoningen verder te verhogen, terwijl dit aantal al hoger is dan oorspronkelijk afgesproken in het intentiedocument met de buurt.

De heer Schipper (SP) geeft aan te hebben gezegd dat hij niet weet of deze dichtheid een goed idee is. In de nabije omgeving is er vrijwel geen sociale huur. De mensen in de buurt zijn eraan gewend dat er sociale huur is en spreker meent dat als er verdicht gaat worden het aantal sociale huurwoningen evenredig mee zou moeten groeien.

De fractie heeft zorgen over hoe het is gegaan met de bewonersinspraak. De fractie heeft gehoord dat mensen in eerste instantie werden geweigerd in de klankbordgroep en dat tegen mensen is gezegd dat er geheimhouding rust op wat daar besproken werd. Spreker vraagt wat dat voor onzin is en meent dat dat niet kan. De wethouder wordt om een reactie gevraagd en ook over het feit dat de fractie nu nog signalen krijgt van mensen die aangeven dat de participatie nog helemaal niet klaar was terwijl de raad er nu al wel over gaat praten. Spreker meent dat dit proces onvolledig is geweest.

Er staat dat de woningen levensloopbestendig worden gebouwd, ook voor mensen die slecht ter been zijn maar geen hulpmiddelen gebruiken. Een beperkt deel zal geschikt gemaakt worden als rollatorwoning. Rolstoelgeschikt maken kan alleen bij grotere woningen en daar ging sprekers eerste vraag over. De fractie heeft alleen gelezen dat het mogelijk is, maar leest geen zekerheid dat dat ook daadwerkelijk gaat gebeuren. Spreker vraagt de wethouder om een toelichting.

Mevrouw Snippe (PvdD) stelt dat de PvdD het SPvE zoals het er nu uitziet niet onaardig vindt. Alhoewel de fractie het wel zuur vindt dat de huidige woningen niet duurzaam te renoveren zijn is het toevoegen van sociale huurwoningen op deze plek een plan dat grotendeels op instemming van de PvdD kan rekenen. De fractie heeft echter wel een aantal verbeterpunten. In de binnentuinen van de huidige woningen staan 62 bomen en deze worden volgens de SPvE allemaal gekapt en de toelichting daarop is erg summier. Sommige bomen zouden te dicht op de gevel staan en de sloop, het bouwrijp en de bouw maken belemmeren, maar spreker meent dat een aantal bomen wellicht verplaatst zou kunnen worden. De fractie wil dat er boom voor boom wordt beoordeeld of deze zouden kunnen blijven of kunnen worden verplaatst en dat er niet op voorhand wordt besloten ze allemaal te kappen en te compenseren. De wethouder wordt om een toezegging gevraagd.

Het uitgangspunt om alle groenmogelijkheden te benutten in het gebied is mooi, echter het voornemen om in principe alleen inheemse soorten te planten zou scherper moeten. De wethouder wordt gevraagd om van dit vrijblijvende principe een harde eis te maken, zodat er geen exoten worden geplant.

Er komen pocket parks en openbaar collectief groen wat in eigendom van Mitros blijft en bewoners kunnen dat adopteren en daar invulling aan geven. De PvdD staat hier op zich positief tegenover maar maakt zich wel zorgen hoe gewaarborgd wordt dat de invulling van het groen biodivers, klimaatadaptief en inheems wordt, en ook als zodanig onderhouden wordt en blijft.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vraagt of in een warmer wordend klimaat inheemse soorten nog wel afdoende zijn of dat er ook gekozen zou moeten worden voor meer exotische soorten die beter tegen een warmer klimaat kunnen.

Mevrouw Snippe (PvdD) meent dat soorten die beter tegen een warmer wordend klimaat kunnen zich zelf zullen vestigen en dat die niet bewust geïntroduceerd hoeven te worden zodat de inheemse soorten concurrentie krijgen.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vraagt of, als er alleen inheemse soorten worden geplant, dat niet betekent dat die over een paar jaar dood zijn. Het lijkt spreker niet zinvol om alleen op inheemse soorten te focussen, er kan ook ruimte gegeven worden nieuwe soorten die uit een zuidelijker klimaat komen omdat, hoe vervelend ook, klimaatverandering wel optreedt.

Mevrouw Snippe (PvdD) stelt dat de eerste inzet zou moeten zijn om klimaatverandering te voorkomen en je daar niet bij voorbaat al bij neer te leggen. Gevraagd wordt of er met Mitros over is gesproken om het beheer van het openbaar toegankelijk groen in handen van de gemeente te brengen. De wethouder wordt gevraagd toe te zeggen om in een overeenkomst met Mitros harde afspraken te maken over de invulling en juist ook het toekomstig beheer van het groen.

De wethouder wordt gevraagd toe te zeggen dat bij eventuele tuinafscheidingen in de vorm van muren voorzieningen zullen worden getroffen zodat het plangebied daadwerkelijk geschikt zal worden gemaakt voor de egel. In het SPvE staat dit vaag vermeld en de fractie zou dit graag concreet willen maken.

De heer Van der Marel (VVD) stelt dat net het Actieplan Zelfbeheer groen is aangenomen waar veel enthousiasme voor was en nu vraagt de PvdD om het beheer van groen aan de gemeente te geven. Spreker snapt niet waarom dat is.

Mevrouw Snippe (PvdD) stelt dat niet gevraagd wordt om het volledig in het beheer van de gemeente te geven, maar de fractie wil graag dat er een overeenkomst met Mitros wordt gemaakt zodat de situatie voorkomen wordt dat als huidige enthousiaste bewoners verhuizen, nieuwe bewoners er tegels in gooien. Het is belangrijk dat het onderhoud gewaarborgd is. De fractie is voorstander van zelfbeheer door bewoners.

Spreker vervolgt en geeft aan dat het precieze aantal woningen nog wordt uitgewerkt in de volgende ontwerpfasen. Wel is al duidelijk dat als er meer woningen worden toegevoegd er niet extra groen wordt bijgevoegd. De 75 vierkante meter per woning, zoals in de RSU wordt vermeld, zal niet worden behaald. De wethouder wordt om een reflectie hierop gevraagd. Gevraagd wordt of de wethouder ideeën heeft over hoe hij dit wil compenseren.

Dat het precieze aantal woningen nog niet is uitgewerkt maakt het voor de fractie lastig om de plannen te wegen. Gevraagd wordt of het nu 249 of 285 woningen worden. 150 sociale huurwoningen staat vast en de fractie zou liever meer sociale huurwoningen willen zien. Voor het overige is het aantal woningen, het type en de grootte nog onduidelijk, en ook het aantal

parkeerplaatsen is onduidelijk. Gevraagd wordt of de wethouder begrijpt dat deze onduidelijkheden de afwegingen van de PvdD bemoeilijken. Deze informatie is belangrijk omdat het aantal woningen invloed heeft op het aantal verkeersbewegingen er komen, hoeveel energie wordt verbruikt en hoeveel mensen het groen in de omgeving gaan gebruiken.

In het SPvE staat dat er 139 parkeerplaatsen in het plangebied aanwezig zijn, terwijl het van rechtens verkregen niveau 135 parkeerplaatsen is. Gevraagd wordt of de wethouder bereid is om vooruitlopend op de bouwplannen alvast vier parkeerplaatsen op te heffen en groen in te richten. De plannen om deelmobiliteit toe te voegen zijn nog niet concreet. De wethouder wordt gevraagd toe te zeggen zoveel mogelijk in te zetten op deelauto's en tegelijkertijd een zo laag mogelijk aantal parkeerplaatsen.

Volgens de klimaatstresstest van de gemeente verzamelt water zich bij heftige buien vooral in de Nolenslaan en ter hoogte van het grasveld bij de Dodt van Flensburglaan en de wethouder wordt gevraagd toe te zeggen dat er zoveel mogelijk waterdoorlatende verharding wordt gebruikt op plekken waar veel wateroverlast wordt voorspeld, en het liefst in het hele plangebied. De PvdD is het met betrekking tot de antikraak eens met de SP. De tijdelijke huurcontracten van de huidige bewoners eindigen in maart. Zij willen echter graag blijven en zij hebben een community gevormd die van meerwaarde is voor de buurt. Als deze bewoners eruit moeten en nieuwe antikraakhuurders komen zal er ongetwijfeld een periode van leegstand zijn en zullen er nieuwe bewoners komen die wellicht minder verantwoordelijkheid voor de omgeving voelen. De wethouder wordt gevraagd zich in te zetten dat de huidige bewoners voorrang krijgen op een antikraakcontract. Ook wordt gevraagd of de wethouder bereid is na te denken over een manier waarop de energie en de initiatieven van deze groep behouden blijft.

Ook de PvdD heeft van een flink aantal bewoners klachten gehoord over de mate waarin suggesties van buurtbewoners welkom waren en hoe deze zijn meegenomen in het SPvE. De wethouder wordt gevraagd hierop te reflecteren en dit te verklaren. De wethouder wordt gevraagd toe te zeggen vanaf nu beter te communiceren over de noodzaak en de gevolgen van de plannen.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) stelt dat de raadsinformatiebijeenkomst rommelig verliep en vrij kort was. De fractie heeft gemerkt dat dat voor kinnesinne zorgde. Er zijn verschillende opvattingen over hoe de participatie is verlopen en over het plan an sich. GroenLinks is altijd voorstander geweest van inbreiding in de bestaande stad en is van mening dat dit SPvE een waardevolle bijdrage levert aan de woningbehoefte in Utrecht en aan vergroening van de wijk. Er worden vierkante meters groen toegevoegd en het Dodt van Flensburgplantsoen wordt vergroend. De fractie vindt het wel spijtig dat er veel bomen gekapt moeten worden. De fractie kan zich vinden in de oproep van de PvdD om te kijken of er bomen verplaatst kunnen worden. Na navraag blijkt dat er meer vierkante meters groen komen dan in de oude situatie en dat waardeert de fractie.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of GroenLinks de onvrede over de participatie niet tekortdoet door dit in de inbreng met een zin af te doen. Er waren veel meer bezwaren dan rommelig en tekort en daar rept GroenLinks niet over en spreker vindt dat jammer. Zo werd er bij de raadsinformatiebijeenkomst aangegeven dat er draagvlak was voor de plannen wat voor irritatie zorgde tijdens die avond.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) geeft aan dat er iemand uit de klankbordgroep was die bij alle klankbordbijeenkomsten is geweest en die het wel als heel positief heeft ervaren. Daarnaast was er iemand bij de raadsinformatiebijeenkomst die zei dat hij namens de klankbordgroep sprak en die daar maar één keer schijnt te zijn geweest. De fractie weet dat een aantal zaken niet goed is gegaan maar andere mensen zijn wel positief over de participatie. Volgens GroenLinks kan het altijd beter maar de fractie denkt niet dat het in dit geval altijd slecht is gegaan.

De heer Van der Zweth (PvdA) stelt dat de heer Zwanenberg snel voorbijschoot aan het onderwerp inbreiding. Spreker meent dat het nogal een fors programma is. Er verdwijnen 150 woningen maar daar komt een veelvoud voor terug. Daar zijn veel bezwaren en zorgen over bij bewoners. Gevraagd wordt of GroenLinks dit meeweegt in de overweging of deze hoeveelheden wel gehaald kunnen worden zonder de leefbaarheid onder druk te zetten.

5 **De heer Zwanenberg (GroenLinks)** meent dat dat hier mogelijk is. In 1998 zijn er 150 sociale huurwoningen gesloopt waar 250 woningen voor terug zijn gekomen. Dat is fors meer en als je de wijk nu ziet heb je niet het idee dat de wijk volgebouwd is. Er is vaak het verwijt dat er te weinig gebouwd wordt in de stad. Het is een programma waar bijna 60 tot 75% sociale woningbouw is en spreker had dan ook verwacht dat de PvdA met vlaggetjes zou zwaaien.

10 **De heer Van der Zweth (PvdA)** deelt het punt van de SP over de bandbreedte met betrekking tot de sociale huurwoningen. Het zou goed zijn als er 205 ruime sociale huurwoningen terug zouden komen. Er komen echter ook duurdere woningen terug en daar moet de afweging worden gemaakt wat dat doet met betrekking tot de leefbaarheid. De PvdA neemt de zorgen van de bewoners in het participatieproces dat niet goed is verlopen wel heel serieus en weegt dat anders.

15 **De heer Zwanenberg (GroenLinks)** geeft aan hier anders over te denken en stelt dat ook GroenLinks de participatie heel serieus neemt. Spreker stelt dat betaalbaarheid voor GroenLinks van belang is en de fractie kan zich niet vinden in de mening van veel mensen die zeggen dat het te veel sociale huur is. GroenLinks is juist blij dat het merendeel bestaat uit sociale woningbouw. In heel Noordoost is maar 18% sociale woningbouw. Daarnaast is het positief dat er een deel middencategorie komt en de fractie vindt ook de huisvesting van bijzondere doelgroepen heel goed. De fractie stelt dat hoe meer sociale huurwoningen er komen, hoe beter het is, het mogen er 205 worden. Dit kan betekenen dat het woningbouwprogramma bijna die 280 woningen gaat worden en spreker hoort dit graag van de wethouder.

20 Spreker sluit aan bij de opmerkingen van de SP over huurprijs in relatie tot woonoppervlakte en van de PvdD over de inheemse soorten en stelt dat GroenLinks zou kunnen instemmen met het SPvE.

25 Buurland is een bijzondere gemeenschap in de buurt en de fractie vindt het bijzonder spijtig dat Mitros zich de naam Buurland toe-eigent, maar de Buurlanders zelf in de kou laat staan.

30 **Mevrouw Snippe (PvdD)** wil nog toevoegen dat inheemse soorten van belang zijn voor de insecten die hier leven en dat exoten daar vaak geen bijdrage aan leveren.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) is het daar mee eens.

35 **De heer Van der Marel (VVD)** stelt dat als door de klimaatverandering de flora verandert, de fauna dan ook kan veranderen. In dat geval zou je een andere flora nodig moeten hebben om de insecten aan te pakken. Er zou op termijn een tijgermug kunnen komen die niet bestreden kan worden door een Dahlia, maar bijvoorbeeld wel door een cactus uit Arizona. Spreker meent dat het gevaar dus samen oprukt en is het eens met de heer Wijmenga. Gevraagd wordt wat er fout is aan zijn redenering.

40 **Mevrouw Snippe (PvdD)** stelt dat het probleem is dat als er bewust exoten worden geïntroduceerd, deze inheemse soorten verdringen en insecten die hier leven hebben daar last van. Het is mogelijk dat door klimaatverandering zich hier andere insecten gaan vestigen maar dat hoeft niet zelf in de hand gewerkt te worden door exoten te introduceren.

45 **De heer Zwanenberg (GroenLinks)** vervolgt over Buurland. De fractie heeft begrepen dat Mitros stelt dat er geen plaats is voor de mensen die daar nu wonen. In het verleden is onderzocht of de bewoners het complex konden aankopen maar dat is op de prijs stukgelopen. De wethouder wordt gevraagd met Mitros in gesprek te gaan om te kijken of er een plek is voor deze bijzondere gemeenschap in de stad. De fractie zou het ontzettend jammer vinden als deze gemeenschap zou verdwijnen.

50 Spreker sluit aan bij de oproep van de SP om de mensen tot aan de dag van de sloop te laten wonen in de buurt.

55 **Mevrouw Zwinkels (CDA)** meent dat Buurland een mooi initiatief is en zou het zonde vinden als dat uit elkaar zou vallen. Gevraagd wordt hoe GroenLinks erover zou denken als er op dezelfde plek een plek voor de Buurlanders wordt geboden.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) geeft aan dat Mitros heeft gezegd dat de oorspronkelijke bewoners weg zijn en dat zij mogen terugkeren en de Buurlanders niet. GroenLinks is van mening

dat zij wel terug mogen keren en meent dat dat ook voor Mitros positief is als zij voor vast en niet tijdelijk zo een groep onder hun hoede hebben.

5 **Mevrouw Dotinga (Student&Starter)** stelt dat Buurland een bijzondere plek is waar de bewoners de ruimte hebben gekregen om een eigen invulling te geven aan hun woonplek, met
10 buurtmoestuinen, loslopende kippen en zelfs een klimmuur. Daarnaast worden er allerlei buurtactiviteiten georganiseerd. Deze bijzondere community zorgt ervoor dat bewoners en omwonenden betrokken zijn bij de buurt. Gevraagd wordt of de wethouder het met
15 Student&Starter eens is dat deze betrokkenheid en bijvoorbeeld het zelfbeheer van groen iets is wat de gemeente juist graag zou moeten willen. Student&Starter vindt het jammer dat dit nu verdwijnt en vraagt zich af of er nog andere plekken zijn in de stad waar dit soort buurtcollectieven kunnen wonen, of dat dit een precedent schept voor soortgelijke plekken. De wethouder wordt om
20 een reflectie hierop gevraagd. De huidige bewoners van Buurland maken zich zorgen. Zij hebben tijd en energie gestoken in de buurt en helaas moeten zij deze mooie woonplek in maart 2022 verlaten terwijl de sloop pas een half jaar later, in oktober 2022, gepland staat. Gevraagd wordt waarom de bewoners niet tot oktober 2022 zouden kunnen blijven zodat deze hechte community in de Staatsliedenbuurt nog even kan voortleven. Gevraagd wordt of de wethouder kan toezeggen dat de huidige bewoners in elk geval tot de sloop in hun woningen kunnen blijven.
25 In de raadsinformatiebijeenkomst is naar voren gekomen dat het ontwerp van de nieuwe woningen gericht is op 1-persoons-huishoudens en stellen. In de ontwerpen is geen ruimte voor woningdelers, terwijl daar juist behoefte aan is. De fractie begrijpt niet dat er enkel wordt gefocust op 1-persoons-huishoudens of stellen. Er is in de stad al weinig ruimte voor woningdelers. Student&Starter pleit ervoor om ook in deze buurt ruimte te maken voor deze manier van wonen. Gevraagd wordt of de wethouder bereid is om in gesprek te gaan met Mitros over de optie om woningdelen mogelijk te maken in deze nieuwe plannen.

Mevrouw Van Dun (D66) meent dat het goed is dat er wordt gewerkt aan het vervangen van oude woningen en het toevoegen van nieuwe woningen. D66 is blij met het voornemen om
30 minimaal hetzelfde aantal sociale huurwoningen terug te bouwen en als extra minimaal de helft van nog meer nieuwe woningen in het betaalbare segment toe te voegen. De wethouder wordt gevraagd of dit voldoende hard weergegeven staat in het SPvE. Als het in het bestemmingsplan later niet voldoet dan zal D66 daar niet mee uit de voeten kunnen.
35 De fractie ziet veel Utrechtse ambities terugkomen als inzetten op een gemengde wijk, het behouden van bomen, daar waar mogelijk en het duurzaam en bij voorkeur circulair bouwen. D66 maakt zich druk om voldoende buitenruimte. Dit, gedeeltelijk omdat er geen eis is voor privé buitenruimte bij kleine woningen en deels vanwege het versnipperde groen. Ambtelijk overleg levert op dat de sociale woningen voor speciale doelgroepen geen balkons krijgen. Veiligheid en het voorkomen van overlast voor de toekomstige bewoners speelt in deze keuze een rol. Een
40 dakterras, waar ook begeleiders komen moet de oplossing worden. Dat betekent dat bij een wijziging van de soort huurders in de toekomst, er appartementen leegkomen zonder een directe buitenvoorziening. D66 vraagt zich af of de wethouder hierin niet te ver doorslaat. Gevraagd wordt of de wethouder bereid is om bij de uitwerking van het SPvE zich toch in te zetten voor het realiseren van balkons bij alle woningen.
45 De inrichting van de groene buitenruimte is met een Functioneel Ontwerp al veel verder. Zo staan er 16 parkeervakken ingetekend in de Nolenslaan. Verder komen er vier kleine stadstuinen die erg versnipperd overkomen. Nu wordt aan de oostkant van het plangebied een groene verblijfsruimte gepland die begint bij de Dodt van Flensburglaan. D66 vraagt zich af of het niet wenselijker is om in het binnenste deel van het plangebied een park aan te leggen. Het toevoegen van een park op die plek zou bij kunnen dragen aan zowel de leefbaarheid van de straat als die van de hele buurt.
50 D66 stelt daarom vraagtekens bij het in stand houden van de volledige Nolenslaan. Gevraagd wordt of er een verkeerscirculatieplan kan worden gemaakt waarin bijvoorbeeld alleen het zuidelijke of alleen het noordelijke deel blijft bestaan en de rest verdwijnt. Wellicht kan de hele Nolenslaan vervallen. Met het weghalen van die straat ontstaat er ruimte om de bouwblokken anders neer te zetten en die ruimte zou gebruikt kunnen worden voor een park met bijvoorbeeld
55 een groene speeltuin. De fractie overweegt een dergelijk voorstel te doen in de gemeenteraad maar spreker wil eerst de reactie van de wethouder horen.
Het verzet van de huidige buurtbewoners zit vooral in het aantal mensen dat erbij gaat komen. tijdens de participatie hebben ze eerst willen praten over de ontwikkeling van de hele wijk, hoe ruimte wordt gegeven aan de groei ervan en op welke plek. De woordvoerder die namens 100
60 buurtbewoners spreekt heeft tegen spreker gezegd dat hij graag zou zien dat Mitros en de

gemeente misschien nog twee bijeenkomsten organiseren waarin over het totale beeld in de wijk gesproken kan worden. De woordvoerder sluit niet uit dat er hetzelfde aantal woningen uitkomt, maar dan wel geaccepteerd door de hele buurt. Gevraagd wordt wat de wethouder van dat idee vindt.

5

De heer Van der Zweth (PvdA) vraagt hoe D66 het participatietraject waardeert.

Mevrouw Van Dun (D66) is het ermee eens dat je vraagtekens kunt stellen bij een aantal punten van de participatie. Spreker sluit echter ook aan bij GroenLinks dat er ook geluiden zijn dat er wel is geluisterd. De geheimhouding en dat het een tijd heeft geduurd om mee te mogen praten had op een ander manier gekund en spreker meent dat het daarom nuttig kan zijn om nog een keer een bijeenkomst te organiseren die wat ruimer van opzet is.

10

De heer Van der Zweth (PvdA) constateert dat D66 het met de PvdA eens is dat de participatie niet goed is verlopen. Spreker meent dat het nuttig zou kunnen zijn om nog twee bijeenkomsten te organiseren en stelt dat D66 dan ook zou willen wachten met de besluitvorming. Nu het plan aannemen en dan gaan praten over hoe het plan had kunnen zijn is volgens spreker schijnparticipatie.

15

Mevrouw Van Dun (D66) geeft aan niet te weten hoe lang het duurt om die bijeenkomsten te organiseren, wellicht kan dit binnen twee maanden gebeuren. Het onderwerp staat nog niet op de raadsagenda en spreker heeft niet begrepen dat er sinds 2007 opeens een enorme haast is gekomen en spreker zou geen moeite hebben met een licht uitstel.

20

De heer Van der Zweth (PvdA) dankt mevrouw Van Dun voor deze reactie en geeft aan benieuwd te zijn naar de reactie van de wethouder en vraagt hoe hij het herstel van de participatie vorm wil geven.

25

Mevrouw Zwinkels (CDA) meent dat er bijvoorbeeld ten aanzien van de Nolenslaan rigoureuze voorstellen worden gedaan. Spreker vraagt of dit plan wel rijp is voor besluitvorming als wordt aangegeven dat de participatie beter kan en dit soort voorstellen wordt gedaan. Spreker vraagt of er niet opnieuw naar dit plan gekeken zou moeten worden en de uitgangspunten besproken zouden moeten worden en de verbreding die D66 zoekt in de participatie moeten laten landen.

30

De heer Zwanenberg (GroenLinks) stelt dat GroenLinks zich hierin kan vinden dat als meer participatiebijeenkomsten ervoor zorgen dat de frustratie van mensen verdwijnt en mensen zich gehoord voelen. Spreker vraagt of het dan over het huidige plan moet gaan of over het aangepaste plan van D66.

35

Mevrouw Van Dun (D66) stelt dat het vooral over de Nolenslaan gaat. Dat is inderdaad een wijziging. D66 denkt dat het belangrijk het groen meer te centreren en dat betekent dat er blokken verzet zullen moeten worden en dat er aanpassingen moeten komen. Mevrouw Zwinkels had het over de basisschool en spreker heeft ook opgeroepen om te kijken naar bijvoorbeeld alleen het noordelijke of alleen het zuidelijke deel zodat het middenstuk te bereiken blijft. Je zou ook kunnen kijken of je de hele weg kunt weghalen zodat de ruimtes op een andere manier bereikt kunnen worden. De voorgestelde wijzigingen gaan inderdaad behoorlijk ver en betekenen een aanpassing van het plan.

40

Spreker vervolgt en stelt te hebben begrepen dat het aantal woningen in het betaalbare segment mogelijk gemaakt moet worden door te ruilen met andere partijen. De corporatie bouwt dan iets minder sociaal in Nieuw Buurland maar mag dan daarvoor in de plaats meer sociaal bouwen in de Merwedekanaalzone. Vervolgens mag in ruil een marktpartij in Nieuw Buurland bouwen in het hogere segment en hoeft minder te bouwen in de sociale segment in de Merwedekanaalzone. Iedereen is blij als er meer sociaal gebouwd kan worden, en meer middenhuur en middenkoop op een andere plek. Nu is er onzekerheid over het aantal te bouwen sociale woningen en gevraagd wordt of dit te maken heeft met de mogelijke woningruil. Een probleem voor deze raad is hoe dat uiteindelijk valt te controleren. De wethouder wordt om een toelichting hierop gevraagd. Met betrekking tot de levensloopbestendigheid en de toegankelijkheid van de woningen sluit spreker graag aan bij de inbreng van de SP.

45

50

55

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat voor D66 het minimum is met betrekking tot woningen in het middensegment.

5 **Mevrouw Van Dun (D66)** geeft aan dat dat afhankelijk is van het aantal sociale huurwoningen dat wordt gebouwd. 205 sociale huurwoningen is prima als er elders in het middensegment kan worden gebouwd, Dat is de reden dat spreker heeft gevraagd naar de ruil en de verschuivingen. Mevrouw Zwinkels (CDA) stelt dat het middensegment nu afhankelijk wordt gemaakt van het
10 aantal sociale huurwoningen. Er wordt gesteld dat 50% van de resterende woningen middensegmentwoningen worden en spreker vraagt of dat niet op een andere manier opgeschreven zou moeten worden zodat er zekerheid is dat er een fors aantal middensegmentwoningen wordt gebouwd.

Mevrouw Van Dun (D66) geeft aan nu geen cijfer te kunnen noemen, dat hangt af van het
15 antwoord van de wethouder.

De heer Van der Marel (VVD) meent dat D66 interessante punten heeft ingebracht en spreker kan daar enigszins bij aansluiten. Spreker noemt het participatietraject in gesprek met teleurstelling, in elk geval vanuit het gezichtspunt van veel omwonenden. Het is niet zo dat de inbreng van de bewoners niet in het plan is meegenomen, het plan is namelijk aangepast. Bij de raadsinformatiebijeenkomst merkte spreker dat Mitros en de gemeente dachten dat de vlag nu uit
20 kon. Het probleem is echter dat de bewoners dit plan niet willen, ook niet met de gemaakte veranderingen. Zij voelen zich overvallen door dit SPvE. Er is de bewoners niets gevraagd, er kwam een plan en daar mochten zij op reageren, terwijl zij betrokken hadden moeten worden bij de planvorming. Dan had kunnen worden ingegaan op hun zorgpunten met betrekking tot de leefbaarheid en de bijpassende investeringen en bijvoorbeeld de parkeerdruk. Spreker roept op om klare wijn te schenken over de 45 woningen voor bijzondere doelgroepen, bijvoorbeeld aan welke groepen Mitros denkt. Zo zijn er nog meer zorgpunten van bewoners. Spreker meent dat dit SPvE door de rammelende participatie onvoldragen is, in die zin dat een andere uitkomst mogelijk was geweest. Het is geen coproductie en geen voorbeeld van samen de stad maken. Spreker stelt dat het plan daarom eigenlijk teruggenomen zou moeten worden.
30 spreker weet dat wethouders zelden plannen terugnemen...

Mevrouw Van Dun (D66) vraagt wat de VVD als andere uitkomst in het hoofd heeft.

35 **De heer Van der Marel (VVD)** stelt dat dat precies het dilemma is. Spreker zou simpelweg tegen het SPvE kunnen stemmen en als het dan toch door de raad komt kan de VVD zeggen tegen te hebben gestemd. Spreker snapt echter ook de behoefte van de stad, de verdichtingsbehoefte. Spreker vervolgt en geeft aan benieuwd te zijn naar wat de wethouder vindt van het terugnemen van het plan. Als de wethouder dat niet wil doen vraagt spreker wat de wethouder dan nog voor de
40 bewoners kan betekenen omdat het volgende stadium in het proces het bestemmingsplan is. Spreker meent dat dat geen soelaas biedt omdat je bij het bestemmingsplan alleen ruimtelijk kunt ingrijpen en niet op de zorgpunten van de bewoners. Daarnaast is er geen behoefte aan een gang naar de bestuursrechter en de Raad van State. Spreker roept op maximaal 249 woningen te bouwen en niet minimaal, dat scheelt ongeveer 75 bewoners ten opzichte van de prognose en dat geeft verlichting op de druk. Daarnaast zou er een parkeerbeleid moeten komen dat is gebaseerd op de nota Stallen en parkeren en het addendum en moeten er heldere afspraken worden gemaakt over de overbruggingsperiode, waar meerdere partijen over hebben gesproken. Er is veel kritiek op de overhang bij het nieuwe pand tegenover de Generaal en gevraagd wordt waarom die overhang nodig is en of dit nog uit het plan gehaald kan worden.
50

De heer Van der Zweth (PvdA) meent dat het de opgave van de raad is om Utrecht betaalbaar en leefbaar te houden en dat is hoe de fractie dit plan gaat beoordelen. Lang geleden is al besloten dat er woningen worden gesloopt en er zal een flink deel betaalbaar worden teruggebouwd en dat vindt de fractie goed en positief en dit is ook hard nodig. De fractie roept op
55 om aan de bovenkant van de bandbreedte te gaan zitten, 205 woningen. De wethouder wordt gevraagd dit toe te zeggen. Met betrekking tot de bouwvolumes kiest de PvdA voor een leefbare stad en dat betekent dat er grenzen zijn aan groei en hoeveel je kan verdichten. Er wordt weer voor het maximale aantal woningen gekozen wat invloed heeft op het woonoppervlak, de fractie vindt dat ruig en volgt hier de SP in.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt het vreemd dat de PvdA aan de bovenkant wil zitten van de bandbreedte voor sociale huur en aan de onderkant van de bandbreedte van het totaalvolume.

5 **De heer Van der Zweth (PvdA)** vindt dat helemaal niet vreemd en stelt dat dat gewoon een keuze is die je kunt maken. Je kunt kiezen voor een maximaal aantal sociale huurwoningen en dan een aantal woningen in het duurdere segment schrappen. Er kan ook gekozen worden voor minder woningen om zo wat ruimte en lucht te laten ontstaan. De PvdA kiest voor een maximumaantal sociaal maar niet voor het maximale aantal woningen.

10 De wethouder wordt om een reactie gevraagd met betrekking tot de vragen over de bandbreedtes. Als er toch later over het voorstel wordt besloten, omdat D66 dat ook wil, kan het college hiervoor de ruimte pakken omdat de participatie met een open blik ingegaan moet worden.

15 Er was met betrekking tot de participatie grote onvrede over het plan zelf maar ook over hoe de participatie zelf is verlopen. Er zijn al punten besproken als de geheimhouding en het niet mogen toetreden tot de klankbordgroep. Dit is een van de vele voorbeelden van hoe participatie verloopt bij dit college. De PvdA heeft er al vaak op gehamerd dat er echt werk van gemaakt moet worden om mensen serieus te nemen. Op deze manier verlies je de hele buurt en dat is zonde. De wethouder wordt om een reflectie gevraagd en spreker vraagt of de besluitvorming niet wat uitgesteld kan worden om zo het participatietraject te kunnen herstellen.

20 Bewoners hebben vragen gesteld over bijvoorbeeld de bijzondere doelgroepen en hoe het groen eruit komt te zien en hebben het gehele participatietraject te horen gekregen dat dat pas later aan de orde is etc. Zo organiseer je je eigen weerstand meent spreker. Spreker stelt dat dat echt beter moet en roept op om meer tijd en ruimte te nemen om dit goed met de bewoners op te pakken. De bewoners willen echt wel meedenken en meedoen maar als zij vragen stellen dan moeten die ook beantwoord worden.

25 De fractie sluit aan bij de SP op het punt dat de huidige bewoners zouden moeten kunnen blijven zitten totdat de woningen daadwerkelijk worden gesloopt.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat de fractie de buurt heeft bezocht en met mensen heeft gesproken en heeft gemerkt dat er geen draagvlak is voor dit plan in de buurt. Dat heeft te maken met de manier waarop de gemeente aan het verdichten is in de stad en spreker meent dat dat echt op een andere manier moet.

30 Met betrekking tot de participatie geeft spreker aan dat mensen zich niet gehoord voelen. De grotere thema's en uitgangspunten komen niet aan bod en de mensen hebben niet het idee dat er naar hen is geluisterd.

35 Het CDA zou liever zien dat er veel meer middensegmentwoningen worden toegevoegd, juist omdat er al veel sociale huurwoningen zijn in de buurt. Spreker vindt het zonde dat dit zo onzeker wordt gemaakt en dat de bandbreedtes zo worden uitgerekt en indien nodig zal het CDA met een voorstel hierover komen. De wethouder wordt om een reactie gevraagd.

40 Met betrekking tot de woongroep zou spreker het mooi vinden als deze mensen op dezelfde plek of elders bij elkaar gehouden worden en dat echt de daad bij het woord gevoegd wordt met betrekking tot alternatieve woonvormen en woongroepen. Spreker sluit aan bij het punt van de SP over de overbruggingsperiode.

45 Spreker vindt het opvallend hoe er telkens weer afwijking op afwijking komt bij plannen. Voor deze ontwikkeling roept spreker op om echt te kijken naar de omgeving. Spreker heeft interesse in het voorstel dat mevrouw Van Dun heeft gedaan. Dit ook omdat spreker van bewoners heeft gehoord dat er in de buurt een gebrek is aan voorzieningen, speeltuinen en openbare ruimte. Er wordt op andere plekken in deze buurt al verdicht en de fractie roept op om dan ook voorzieningen en openbare ruimte te bieden.

50 **De heer Wijmenga (ChristenUnie)** vindt het plan moeilijk te beoordelen, ook omdat het al best een historie heeft. Er is al een SPvE uit 2012 dat nu wordt geüpdatet. De reacties uit de wijk zijn verschillend, sommigen zijn er niet blij mee en anderen wel. Ook zijn er reacties dat de gemeente de participatie wel goed heeft gedaan.

55 Spreker vindt het positief dat er een toevoeging is in de middensector, dat zijn woningen die de stad goed kan gebruiken. In die zin is de fractie positief over de opzet van het plan.

60 Spreker is jaren terug veel in de wijk geweest en merkte dat de woningen toen al over hun levensduur heen waren. Als deze woningen worden vervangen zullen er woningen van een veel betere kwaliteit voor terugkomen en spreker vindt het positief dat er opnieuw sociale huurwoningen voor terugkomen. Spreker meent dat de raad dat ook mee moet wegen in de overweging of de participatie helemaal opnieuw moet worden gedaan.

Er zijn verbeteringen mogelijk maar het plan wegende, is het voor de ChristenUnie wel acceptabel. Gevraagd wordt of de wethouder aan kan geven wat de wensen voor verlengde participatie betekenen voor de haalbaarheid van het plan omdat er ook een financiële berekening onder ligt die te maken heeft met wanneer het terrein opgeleverd wordt.

5 Spreker sluit aan bij de punten van de SP over de huidige bewoners en de rolstoelbestendige woningen.

10 **De heer Essabiri (Denk)** stelt dat uit de stukken is opgevallen dat de bewoners zich zorgen maken over de toekomst van hun wijk. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst is ook gebleken dat er plannen worden gemaakt waar de burgers niet achter staan of niet goed genoeg bij zijn betrokken. Andere partijen hebben ook al geconstateerd dat er niet voldoende wordt geluisterd naar de burgers. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst was er niet voldoende plaats voor de burgers om hun zorgen kenbaar te maken.

15 De fractie heeft begrepen dat de wethouder afgelopen vrijdag in gesprek is gegaan met de burgers en de wethouder wordt daarvoor bedankt. Denk hecht er waarde aan dat de burgers goed bij het hele proces worden betrokken.

20 Het huisvesten van mensen uit een bijzondere doelgroep is erg belangrijk. In de plannen is hier ruimte voor geboden. Het gaat om 45 woningen voor mensen uit een bijzondere doelgroep. Denk vindt dit goed maar meent ook dat hier goed over gecommuniceerd moet worden met de huidige bewoners van de Staatsliedenbuurt. Gevraagd wordt hoe het college op het aantal van 45 woningen is gekomen, of hier een bepaalde gangbare norm voor is en of er in deze plannen wordt afgeweken van deze norm. Als er van de norm wordt afgeweken is de vervolgvraag waarom dat wordt gedaan. Spreker benadrukt dat Denk het heel belangrijk vindt dat mensen uit een bijzondere doelgroep gehuisvest worden. Dit moet echter wel op de juiste manier gebeuren. De wethouder wordt gevraagd toe te lichten welke initiatieven genomen worden om deze gemengde woonvorm goed te faciliteren. Gevraagd wordt of de wethouder bereid is om bewoners te betrekken bij het verkennen van de mogelijkheden voor gemengd wonen. Gevraagd wordt of de plannen voor het gemengd wonen verder worden uitgewerkt en of deze duidelijk en tijdig worden gecommuniceerd met bewoners. De wethouder wordt gevraagd dit toe te zeggen.

30 Bij het nalezen van de reacties van de bewoners op het SPvE Nieuw Buurland zag de fractie een heel interessant voorstel van de bewoners om een deel van de huidige bewoners terug te laten keren. Dit zou volgens de bewoners een positief effect op de sociale cohesie van de wijk hebben. Gevraagd wordt of er al een verkenning is gedaan naar de mogelijkheden die er zijn om ervoor te zorgen dat een deel van de huidige bewoners terug kan keren naar de wijk. Als dat het geval is vraagt spreker wat dan de mogelijkheden zijn. Als dat niet het geval is vraagt spreker waarom dat nog niet gedaan is en wanneer de wethouder verwacht dit gedaan te hebben.

35 De fractie wil dat er netto geen vierkante meters aan sociale huurwoningen verloren gaan. Als er ergens een x-aantal vierkante meters wordt gesloopt, moet hetzelfde aantal meters worden teruggebouwd. De wethouder wordt gevraagd dit toe te zeggen.

40 **De voorzitter** deelt mee dat alle fracties hun inbreng hebben geleverd.

Wethouder Verschuure geeft aan een kwartier te willen schorsen.

45 **De voorzitter** licht toe dat over een kwartier het Vragenuurtje begint. De eerstvolgende mogelijkheid zou dan zijn om de vergadering om 20.00 met de beantwoording van de eerste termijn op dit punt te hervatten.

50 **De heer Van der Zweth (PvdA)** licht toe dat de vorige keer bij het debat over de Merwedekanaalzone dit ook gebeurde waardoor het avondprogramma verschoof waardoor fracties in de knel kwamen met de woordvoerders voor andere onderwerpen. Spreker meent dat er een nieuw moment gezocht zal moeten worden.

55 **De heer Wijmenga (ChristenUnie)** meent dat de commissie een doorlopende agenda heeft en meent dat er vanavond verder gegaan kan worden met dit onderwerp. Dat zijn de regels die de commissie hanteert.

60 **De heer Schipper (SP)** stelt dat als dat gedaan zou worden het debat over de Regionale Energiestrategie zal moeten opschuiven naar een ander moment. Spreker sluit aan bij de PvdA.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) sluit ook aan bij de PvdA.

De heer Van der Marel (VVD) steunt de heer Van der Zweth.

5 **Mevrouw Van Dun (D66)** steunt de heer Van der Zweth.

De voorzitter deelt mee dat er een meerderheid is voor het kiezen van een ander moment om over dit onderwerp door te praten.

De voorzitter schorst de vergadering om 16.28 uur.

Toezeggingen

Wethouder Verschuure heeft geen toezeggingen gedaan.

Lijst van toezeggingen

Wethouder Diepeveen

15 Voordat het bestemmingsplan fase 2 in procedure wordt gebracht, wordt de raad geïnformeerd over de monitoring van de effecten en de realisatie van fase 1 in deelgebied 5, in de omliggende wijken en in stadsdeel Zuidwest.

20 In het kader van de verdere oprichting van het mobiliteitsbedrijf komt het college terug op de uitwerking van het parkeren voor minder valide bezoekers via het straatparkeren en binnen het exploitatiegebied van parkeerbedrijf Merwede.

Verslag openbare avondvergadering commissie Stad & Ruimte

Datum 23 september 2021
Locatie Raadzaal, stadhuis
Verslag door mw. E. Wijsman (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, mw. C. van Dun, de wethouder, mevrouw Van Hooijdonk, de leden, mw. H. Assen (PvdA), dhr. H. van Deún (DENK), dhr. S. Gaillard Bos (Stadsbelang Utrecht), mw. R. Heijne (GL), dhr. M. van Heuven (PvdD), dhr. G. te Hoonte (VVD), dhr. J. Schreuder (D66), mw. T. Sturkenboom (Student&Starter), dhr. R. Wiegant (SP), dhr. J. Wijmenga (CU), mw. J. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

-

Verslag openbare vergadering commissie Stad & Ruimte

6. Regionale Energiestrategie 1.0 36

6. Regionale Energiestrategie 1.0

De voorzitter heropent de vergadering om 20.00 uur en meldt dat de heer Wijmenga later zal aanschuiven. Vanavond zal worden gesproken over de Regionale Energiestrategie 1.0 waarin staat hoe de regio om wil gaan met warmte en bovengemeentelijke warmtebronnen.

De heer **Schreuder** (D66) zegt dat dit gebeurt om klimaatverandering tegen te gaan en wijst op de afgelopen zomer waarin de rivieren overstroomden vanwege grote regenval, terwijl er vorig jaar juist een watertekort was. Op een vraag van de heer **Van Deún** (PVV) wat volgens hem het verschil is tussen weer en klimaat, zegt hij dat de uitschieters groter worden en het weer extremer als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen. Het weer volgt uit het klimaat en het dichten van het ozongat laat zien dat de mens daarop invloed heeft. Dit vraagt een bijdrage van iedereen en dus ook van de stad Utrecht om mee te werken om de mens gedreven klimaatverandering tegen te gaan. Op een vraag van de heer **Wiegant** (SP) of iedereen evenveel doet of dat de rijkste mensen daarvoor verantwoordelijk zijn, zegt spreker dat er rekening gehouden moet worden met degenen die het zelf niet kunnen betalen. De gemeente Utrecht heeft veel energie nodig en hij is dan ook trots op het bod dat er vanuit Utrecht ligt, omdat Utrecht bijna 30% van het totale regionale bod op zich neemt. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) waar de heer Schreuder de term mens gedreven in het stuk heeft zien staan en wat dit zegt over de verantwoordelijkheid die andere gemeentes nemen als Utrecht zo'n groot aandeel op zich neemt,

zegt spreker dat hij met mens gedreven doelde op de klimaatverandering en dat hij er trots op is dat Utrecht daarbij een grote broek aantrekt.

5 De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat de heer Schreuder weliswaar trots is op het hoge bod, maar dat er weinig ruimte in de stad is. Hij vraagt of spreker het met hem eens is dat deze grote broek tot onrust onder de inwoners leidt. Als Utrecht een iets minder grote broek aan zou trekken, zou er wellicht meer steun zijn en samenhang met betrekking tot de RES'en in Utrecht.

10 De heer **Schreuder** (D66) denkt dat er ook onrust is in gebieden die geen onderdeel zijn van de RES. Hij wijst erop dat D66 al twee keer ja heeft gezegd als het gaat om Rijnenburg. Een combinatie van wind en zon is kostentechnisch gezien de beste. Op een vraag van mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) of Utrecht zelf niet te weinig doet en of de 0,523 wel gehaald wordt en een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) of het aantal van tien windmolens wel realistisch is gezien hetgeen in de RES staat, denkt de heer **Schreuder** (D66) dat dat wel lukt en
15 wijst op de onderbouwing met zeer reële projecten. Hij neemt geen genoegen met de status quo en denkt dat er meer te halen valt.

20 De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat de heer Schreuder geen grondeigenaar is en dus ook niet kan zeggen dat die windmolens gebouwd moeten worden; hij denkt daarom dat het niet realistisch is dat er voor 2025 tien windmolens vergund en gebouwd zullen zijn en is van mening dat het bod in de RES veel groter is dan wat er aangeboden is.

25 De heer **Van Heuven** (PvdD) zegt dat het aanbod niet alleen voor Utrecht geldt, maar ook voor de regio en vraagt waar D66 tien windmolens wil realiseren.

30 De heer **Schreuder** (D66) zou daarover van de wethouder ook graag een tussenstand willen ontvangen. In de stad moeten meerdere doelen gediend worden. Er zijn voorheen keuzes gemaakt en daar blijft D66 achterstaan en hij blijft er trots op dat Utrecht een groot aandeel kan leveren. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) welke keuze D66 gemaakt heeft, wijst hij erop dat D66 tweemaal ja heeft gezegd op de grootste energieprojecten en het energieproject in Rijnenburg zelfs in gang heeft gezet.

35 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt hoe de heer Schreuder de samenwerking ziet, omdat in de tabellen andere gemeentes soms een heel beperkte bijdrage leveren.

De heer **Schreuder** (D66) wil geen uitspraken doen over andere gemeentes en de provincie houdt zich bezig met de regionale aanpak.

40 De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of het klopt dat Utrecht samen met 16 gemeentes tot een bod moet komen.

45 De heer **Schreuder** (D66) zegt dat het raadsvoorstel voortbouwt op eerdere discussies en wil deze niet overdoen. In de huidige RES zijn er zelfs nog drie gebieden toegevoegd, namelijk Voordorpse polder, Utrecht Science Park en Ockhuizen. Naar het laatste wil zijn fractie nog beter kijken en een afweging maken hoe versterking van een natuurgebied samenhangt met het opwekken van energie. Hij verzoekt de wethouder ook om geen **AGB**-route hierbij te bewandelen, maar het totale voorstel aan de raad voor te leggen. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) waar Ockhuizen uit bestaat, verwijst spreker naar de startnotitie uit februari 2021. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) of dat project met of zonder wind is, zegt spreker dat daar vooral zon wordt opgewekt en dat er geen windmolens staan. Zijn fractie denkt dat grootschalige zon op dak realistisch is en een ambitieuze inzet die past op het energienet en de behaalde resultaten tot nu toe, maar maakt zich ook zorgen en wil goed in de gaten houden hoe een en ander zich ontwikkelt. Hij vraagt het college hoe het staat met de uitwerking en om grootschalige zon op **bedrijfsdaken** en particuliere daken te splitsen. Hij verwijst naar de "niet bekende projecten"
55 waarover een misverstand is ontstaan. De technische exercitie om gebieden in kaart te brengen heeft tot onrust geleid. De indruk wordt gewekt dat bij de RES daarover een besluit voorligt, maar hij hoorde de wethouder zeggen dat dat niet zo is en dat er een kanttekening zal worden opgenomen in het raadsvoorstel. Hij constateert dat het hierbij dus om een inventarisatie gaat en wijst erop dat het standpunt van D66 uit 2013 niet veranderd is. Als Lage Weide opnieuw wordt
60 voorgelegd aan de raad, dan is er wel een goede onderbouwing nodig. Op een vraag van de heer

Gaillard (Stadsbelang Utrecht) hoe die indruk is ontstaan, zegt spreker dat hij dat net heeft uitgelegd.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat het college de RES 2040 heeft opgesteld waarin een van de zoekgebieden Lage Weide is en dat hetgeen de heer Schreuder zegt niet strookt met het opnemen in de omgevingsvisie.

De heer **Schreuder** (D66) zegt, dat als hiervan sprake is, dit meermaals aan de raad moet worden voorgelegd en dat daaraan een participatietraject vooraf moet gaan. Hij verzoekt de wethouder dit te bevestigen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst erop dat dit in de RES staat en bij behandeling daarvan heeft de D66 wethouder aangegeven dat er in Rijnenburg woningen gebouwd konden worden, omdat daar een afspraak over gemaakt was.

De heer **Schreuder** (D66) wil de discussie over de RES niet overdoen.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of hij het met hem eens is dat de precieze invulling van deze zoekgebieden slecht gecommuniceerd is met de inwoners.

De heer **Schreuder** (D66) vindt het ook heel technisch opgeschreven waardoor dit niet te volgen is voor een leek.

De heer **Van Heuven** (PvdD) wijst op het kaartje in het RES-document waarop een windcirkel om Lage Weide staat en vraagt of de heer Schreuder begrijpt dat inwoners daar onrustig van worden.

De heer **Schreuder** (D66) begrijpt dat en heeft dat al eerder gezegd.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst erop dat bijlage 1 expliciet vastgesteld moet worden en vraagt of de heer Schreuder het met hem eens is dat dat er uitgehaald moet worden, eventueel via een amendement, omdat dit juridisch niets toevoegt.

De heer **Schreuder** (D66) wijst erop dat de wethouder al heeft aangegeven dat dit geen onderdeel is van het bod, maar hij verzoekt de wethouder om aan te geven of dat verschil maakt. Het gaat hem overigens niet alleen om Lage Weide, maar hij wil een duidelijk kader voor wind, geluidshinder en slagschaduw. Hij verzoekt het college dit voor te leggen bij de energievisie. Hij vraagt of de randvoorwaarden voor energie ook in de visie terechtkomen en verzoekt de wethouder om een goed overzicht daarvan. Met betrekking tot de financiële participatie zal hij later, samen met GroenLinks en het CDA, nog terugkomen op het feit dat bewoners als marktpartijen behandeld zouden worden. Hij betreurt het dat **gedeelde zon** op gemeentedaken niet lukt.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt op welke wijze de energiecorporatie anders is dan een marktpartij.

De heer **Schreuder** (D66) zegt dat het erom gaat dat de coöperatie geen winstoogmerk heeft en vindt dat bewoners in de buurt moeten kunnen participeren.

Mevrouw **Heijne** (GL) vindt zeggenschap en eigendom minstens zo belangrijk als financiële participatie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt naar het proces rondom participatie uit de omgeving.

De heer **Schreuder** (D66) zegt dat het belangrijk is dat er in Utrecht een goede standaard voor participatie is en hij vindt dat dat goed geregeld is. Hij denkt dat de aanloop naar het tweede deel de definitieve versie provinciaal beter is gegaan dan daarvoor. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) wat er dan georganiseerd is, zegt spreker dat er voor alle concrete projecten participatie heeft plaatsgevonden of dat die inmiddels is gepland.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst op de een na laatste pagina en vraagt of hij het ook niet vreemd vindt dat er geen participatie heeft plaatsgevonden over zoekgebieden, maar dat deze wel staan ingetekend.

5 De heer **Schreuder** (D66) zegt dat over de gebieden die daar staan al participatie heeft plaatsgevonden en dat bij gebieden die er nog moeten komen, zoals Ockhuizen, dat inmiddels is aangekondigd. Voor trajecten die nog niet ingepland zijn, is het ook niet mogelijk om al participatie in te plannen. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) hoe hij de zin “over de rest heeft geen participatie plaatsgevonden” beoordeelt, zegt spreker dat de participatie per project plaatsvindt en dat de RES slechts een strik erom is. Bij participatie gaat het erom wat iets betekent voor de mensen in de directe omgeving; daarnaast is er nog participatie over de randvoorwaarden. Op een opmerking van de heer **Van Deún** (PVV) dat bij de start hiervan aan de klimaattafels ook al geen inwoners zaten en de vraag of er wel voldoende participatie bij de plannen is en of men nu niet te maken heeft met de gevolgen van onvoldoende participatie, zegt spreker dat het essentieel is dat er participatie plaatsvindt voor plekken waar iets gebeurt en hij verwacht, gezien het aantal partijen dat in de raad voor duurzaamheid is, slechts steun van de Utrechtse bevolking. Hij denkt dat Utrecht zo de voortrekkersrol kan pakken die bij een progressieve gemeente past.

20 De heer **Te Hoonte** (VVD) verwijst naar de handtekening van D66 onder een aantal postzegelmoties aan de Tweede Kamer van afgelopen jaar.

Mevrouw **Heijne** (GL) denkt dat met de RES 1.0 wordt vastgelegd hoe Utrecht wil verduurzamen en wijst op de conclusie van het IPCC dat het klimaat snel verandert en dat de mens daarvan de oorzaak is. Zij wijst op de gevolgen die afgelopen zomer daarvan zichtbaar waren en wil daarom graag vaart maken met de energietransitie. Deze RES is in lijn met eerdere gesprekken opgesteld en zij is blij dat de moties erin zijn verwerkt. Ze vindt het goed dat Utrecht een flink deel van de regionale opgave voor zijn rekening neemt en dat er ten opzichte van het concept nog drie gebieden bijgekomen zijn. Haar fractie maakt zich zorgen om de combinatie van zonnevelden en windparken en zou graag willen dat Utrecht kiest voor een combinatie van zon en wind. Zij is blij dat dat in het bod staat. Met betrekking tot planuitval zou ze graag zien dat kansrijke gebieden voor duurzame opwekking gebruikt worden om de planuitval op te lossen. Op een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) hoe spreekster, gezien de planuitval, de 0,532 TWh denkt te halen, zegt zij dat dat met de toegevoegde projecten haalbaar is. Zij dringt aan op verkenning van nieuwe gebieden om daarmee de planuitval te kunnen compenseren. Op een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) of spreekster denkt dat de tien windmolens voor 1 januari 2025 vergund zijn, zegt zij te hopen dat er windmolens in Rijnenburg komen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of GroenLinks een eventuele motie van zijn partij zal steunen.

40 Mevrouw **Heijne** (GL) zegt dat niet kan worden afgedwongen dat er windmolens komen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vreest dat Utrecht de 0,523 TWh niet haalt. Hij wil in ieder geval de 0,45 TWh halen en stelt voor dat de raad een uitspraak daarover doet, want hij maakt zich zorgen over de realistische haalbaarheid van de RES.

45 Mevrouw **Heijne** (GL) deelt de zorgen van de heer Van Heuven, omdat college en raad niet alles in de hand hebben.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst erop dat Rijnenburg geen kader is voor meer windmolens daar.

50 Mevrouw **Heijne** (GL) vindt het belangrijk dat er een balans is tussen zon en wind en dat heeft ook te maken met of het bod gehaald kan worden. In Rijnenburg komen tenminste drie windmolens en zij verzoekt het college erop in te zetten dat daar nog meer windmolens komen. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) of spreekster in deze RES iets leest over een innovatie als zonnethermie, zegt spreekster dat GroenLinks voorstander is van innovaties, maar dit project moet al in 2025 worden gerealiseerd en dan lukt innoveren maar moeilijk. Daarom moet nu worden ingezet op bestaande technieken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst op het verschil tussen wat op papier staat en wat er in de praktijk gebeurt. In de RES staat een berekening met acht windmolens en ze vraagt of het voorstel dan klopt.

5 Mevrouw **Heijne** (GL) zegt dat Rijnenburg mogelijkheden biedt voor acht windmolens en zij verzoekt het college erop in te zetten dat er nu kansrijke gebieden verkend worden om planuitval op te lossen. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) om niet te fixeren op aantallen, omdat de ontwikkelingen moeten komen in Rijnenburg en er draagvlak gecreëerd moet worden voor de energietransitie in de samenleving, zegt spreekster dat zij het daarmee eens is, maar dat een energieproject op Rijnenburg de woningbouw daar niet uitsluit. Zij verzoekt het college om een
10 toezegging dat er gezocht zal blijven worden naar kansrijke gebieden om de planuitval op te vangen en om de raad daarover te informeren in de Energievisie die nog volgt.

15 Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) vraagt of GroenLinks eventuele woningbouw in Rijnenburg zou steunen.

Mevrouw **Heijne** (GL) zegt dat haar fractie daar geen voorstander van is. Zij constateert dat zon op dak de voorkeur van alle partijen heeft en roept op dit te versnellen. Zij verzoekt het college te blijven lobbyen daarvoor. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) of subsidie nog echt een
20 probleem is en of het college niet veel harder achter ondernemers aan moet gaan om de zonnepanelen op het dak te laten leggen, zegt spreekster dat het zou helpen als obstakels weggenomen zouden worden met subsidies. Samenwerken met bewonerscorporaties is nieuw en dat vergt aanpassing en oefening hoe daarmee om te gaan. Zij zou graag zien dat een uitwerking daarvan in de Energievisie zou worden gezet, omdat het niet alleen om financiële participatie gaat,
25 maar ook om zeggenschap en het meepraten door bewoners over wat er met de opbrengsten gebeurt. Zij zou graag zien dat de gemeente lokaal initiatiefnemers ondersteunt tijdens de eerste fase van hun initiatief en daarnaast is participatie van mensen met een kleine beurs belangrijk. Zij verzoekt daartoe om een uitwerking. Op een vraag van mevrouw **Assen** (PvdA) wat GroenLinks ervan vindt dat de gemeente Utrecht nog steeds niet zegt dat verduurzaming voordelen biedt en participatie en voordelen behaalt, denkt zij dat ook via het Omgevingsfonds ervoor kan worden
30 gezorgd dat de opbrengsten terugvloeien naar de gemeenschap. Ze vindt het belangrijk dat het niet alleen gaat over financiële participatie, maar ook over zeggenschap en omgevingsfondsen. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) hoe gemeentes onafhankelijk blijven bij het financieel ondersteunen van lokale initiatieven, zegt zij dat dat inderdaad ingewikkeld is, maar dat er wellicht andere voorwaarden aan gesteld kunnen worden. Op een opmerking van de heer **Te Hoonte** (VVD) dat bewonersinitiatieven vaak professionele organisaties inhuren en dat de gemeente ermee geconfronteerd wordt dat mensen zich erg negatief benaderd voelen door zo'n club, zegt zij dat dit nu eenmaal nieuw is en dat ze daar graag meer over wil horen.

40 De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat er gebeurt als de meerderheid van bewoners een commerciële partij wil.

Mevrouw **Heijne** (GL) zegt dat het vaak een samenspel van commerciële partijen is en vraagt zich af wat bewoners voor meerwaarde kunnen halen uit een commerciële partij en of de heer Gaillard daar een voorbeeld van heeft.
45

De heer **Van Deún** (PVV) verwijst naar de verkiezingen volgend jaar maart en vraagt zich af hoe het college tot deze gekkigheid komt. Hij zegt dat het besluit volgens de PVV niet rechtsgeldig is en vraagt wat de gevolgen zijn voor de inwoners van Utrecht. Hij constateert dat Nederlanders
50 weinig vertrouwen hebben in de politiek en dat de overheid zich verschuilt achter voorbeeldhuishoudens en modellen. Hij denkt dat modellen vaak niet kloppen met de werkelijkheid en dat de werkelijkheid zeer complex is. De menselijke factor daarin maakt de modellen lastig. Hij denkt dat, wat men met zijn allen doet, maar een klein stukje bijdraagt aan het klimaat, maar dat alle kleine beetjes helpen. Zijn fractie vindt het besluit niet rechtmatig, omdat er vooraf geen milieubeoordeling heeft plaatsgevonden. Hij vraagt of de wethouder dit ook niet triest vindt. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) hoe zijn opmerking dat alle beetjes helpen strookt met zijn inbreng, zegt spreker dat “alle kleine beetjes helpen” een bekend Nederlands
55 spreekwoord is en dat hij zelf waarschijnlijk al de meeste zonnepanelen op zijn huis heeft liggen. Op een vraag van mevrouw **Assen** (PvdA) wat spreker voorstelt om bewoners die geen koophuis hebben een voordeel te bieden, zegt hij dat dit vanuit de Tweede Kamer moet komen en dat het
60

omlaag brengen van huren de enige manier is om te kunnen compenseren dat de energieprijzen omhooggaan. Op een vraag van mevrouw **Assen** (PvdA) wat Utrecht kan doen aan energiearmoede, zegt spreker dat Utrecht moet ophouden met deze gekkigheid, omdat er maar een klein deel helpt. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) of met betrekking tot financiële participatie het geven van een korting op de energierekening voor spreker wel interessant is, antwoordt hij ontkennend, omdat dit waarschijnlijk bij de verkeerde mensen terecht zal komen. Hij wijst erop dat de modellen niet kloppen. Hij wijst op de Europese SMB-richtlijn waarin staat dat plannen en projecten vooraf een milieubeoordeling krijgen en vraagt het college welke definitie dit hanteert voor een plan of een project. Het college heeft aangegeven dat de MER niet nodig is, omdat er geen gevolgen zijn voor bewoners, maar hij vraagt zich af of, als dit geen rechtsgevolgen heeft, het dan ook niet gaat om wensdenken. Hij denkt dat de gevolgen van de plannen voor de inwoners groot zijn en overweegt daarom een aantal amendementen en moties. Met betrekking tot participatie zegt hij dat er geen draagkrachtmeting is gedaan en hij vraagt het college of dit nog te meten is. Met betrekking tot de U16 vraagt hij hoe het college de inspraak van inwoners uit Utrecht en de omgeving wil vormgeven. Hij wijst erop dat er voor de zonnepanelen kinderarbeid in China en in de mijnen nodig is en vraagt hoe het college dat wil voorkomen. Dat de windmolens overlast veroorzaken is een vaststaand feit en hij wijst op het RIVM-rapport dat onlangs is verschenen. Hij constateert dat het college voor windmolens in Rijnenburg een eigen afspraaknorm heeft opgesteld die niet wetenschappelijk onderbouwd is en vraagt het college om de Duitse richtlijn te hanteren van 10 maal de tip-hoogte, omdat anders de windmolens te dicht bij de woningen zullen komen. Hij verwijst naar de gemeente Veenendaal waar met behulp van een amendement de RES gewijzigd is en waar dat amendement met grote meerderheid is aangenomen. Zijn fractie is tegen windmolens in Nederland en zou liever kiezen voor een realistische energietransitie met kernenergie die betaalbaar is voor iedereen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) verzoekt hem om het amendement uit Veenendaal met de woordvoerders te delen.

De **voorzitter** meldt dat dat op de website te vinden is.

De heer **Van Heuven** (PvdD) zit eigenlijk met de RES'en in zijn maag, omdat veel projecten niet doorgaan. Hij vraagt zich af of het bod wel gehaald wordt en of dat niet te laag is. Hij constateert dat dit eigenlijk een papieren tijger is waarmee men het in werkelijkheid niet zal redden. Het bod van de U16 is 1,8 TWh en het bod van Utrecht is nog hoger geworden door de drie toegevoegde projecten, maar zijn fractie vraagt zich af waarom dat is gebeurd, terwijl het niet realistisch is en waarom het college gelooft dat er voor 1 januari 2025 tien windmolens vergund zullen worden. Hij vraagt zich af wat er gebeurt als het bod niet gehaald wordt en of men niet aan het luchtfietsen is. Op een vraag van mevrouw **Heijne** (GL) wat spreker als oplossing ziet, zegt hij dat elf windmolens in Rijnenburg een oplossing zijn, maar dat GroenLinks heeft ingestemd met een teruggang naar acht. Op een vraag van mevrouw **Heijne** (GL) waarom elf windmolens wel zou helpen als acht al niet haalbaar is, zegt hij dat vastgehouden had moeten worden aan elf windmolens in dat gebied.

De heer **Van Deún** (PVV) noemt de discussie leuk, maar vraagt zich af of de grond dan onteigend wordt, omdat de gemeente die grond niet heeft.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vreest dat er nog maar drie windmolens komen.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt zich af of, als de gemeente had vastgehouden aan elf windmolens, de grondeigenaren dan wel overlast hadden willen hebben.

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt dat de grondeigenaren gebruikgemaakt hebben van de verdeeldheid in de raad.

De heer **Te Hoonte** (VVD) denkt dat elf windmolens zeker te ambitieus was en vraagt zich af of het spel niet te hoog is gespeeld.

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt dat, als de grondeigenaren het hadden moeten opnemen tegen de gemeenteraad, er toch een ander spel was geweest. Op een vraag van de heer **Schreuder** (D66) wat de heer Van Heuven bedoelt, zegt deze dat hij zich afvraagt of het bod wel realistisch is en of het doel gehaald wordt.

De heer **Schreuder** (D66) vraagt of het bod geloofwaardig zou zijn geworden door het te verhogen met niet bestaande projecten.

- 5 De heer **Van Heuven** (PvdD) twijfelt of het bod gehaald wordt en denkt dat er eigenlijk een hoger bod nodig is.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt voor eerst te gaan voor projecten met draagvlak en daar invulling aan te geven, omdat hij van mening is dat het college projecten moet gaan realiseren.

10

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt dat het draagvlak voor energie op dit moment laag is. Daarnaast is de beschikbare ruimte schaars en is het ingewikkeld om veel duurzame energie op te wekken. De energiereductie komt wel in de RES aan bod, maar hij zou liever nog een hogere ambitie willen hebben en vraagt het college naar het bod van de energiereductie van Utrecht en de U16.

15

De heer **te Hoonte** (VVD) is van mening dat dit al eerder is toegezegd.

20

De heer **Van Heuven** (PvdD) zag dit even niet staan, maar zou graag zien dat het wordt toegevoegd aan de RES. Hij vindt zon op dak een goed idee, bij voorkeur in combinatie met groene daken en verzoekt de wethouder toe te zeggen om dat mee te nemen in de verdere uitwerking. Hij zou graag zien dat op een aantal commerciële daken op industrieterreinen ook zonnepanelen komen.

25

Mevrouw **Assen** (PvdA) vraagt hoe de heer Van Heuven vindt dat het nu gaat. Zij denkt dat een bepaald type bewoners enthousiast is en ook nog subsidie krijgt en zij wil weten of de RES op dat vlak ambitieuzer kan worden.

30

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt dat dit nog beter kan. Met betrekking tot de biodiversiteit wordt onderzocht hoe zonnenvelden een bijdrage kunnen leveren aan de biodiversiteit en de watervraag. Hij vraagt de wethouder of deze kan zeggen of zonnenvelden daartoe kunnen leiden. Daarnaast zou hij graag zien dat er extra bomen worden geplant om de CO₂-uitstoot te reduceren. Hij verzoekt de wethouder om het idee van het aanplanten van klimaatbossen mee te nemen. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) waar hij dat dan zou willen doen, antwoordt hij dat dat kan langs de Lange Vliet en de IJssel.

35

De heer **Schreuder** (D66) vraagt waarom de heer Van Heuven zoveel aan de RES wil koppelen, omdat hij bang is dat het op die manier nog veel langer duurt en wellicht nooit gehaald wordt.

40

De heer **Van Heuven** (PvdD) denkt dat toevoegen van zaken het proces niet vertraagt. Wel wil hij graag veel regelen om de klimaatcrisis te bestrijden. Met betrekking tot biomassacentrales, waarbij hout wordt verbrand, zou hij graag zien dat men daarmee voorzichtig is. Hij is blij dat Utrecht de uitspraak heeft gedaan dat er geen nieuwe biocentrales meer mogen komen en verzoekt de wethouder om dit door te trekken naar de U16. Hij vraagt met betrekking tot transitie van brandstof aan welke einddatum moet worden gedacht.

45

De heer **Wijmenga** (CU) zegt dat al eerder uitgebreid gesproken is over biomassacentrales en dat de uitspraak van de raad daarover in de RES verwerkt is.

50

De heer **Van Heuven** (PvdD) zegt dat er daarna nog een nieuwe uitspraak van de raad is gekomen over biomassacentrales en deze wil hij ook graag in de RES verwerkt zien. Hij vraagt of de wethouder bereid is om het experiment uit Rotterdam te volgen en in Utrecht te introduceren. Hij constateert dat de klimaatcrisis feitelijk niet in de RES staat en vraagt de wethouder hoe deze dat gebrek wil goedmaken.

55

De heer **Wiegant** (SP) zegt dat klimaatverandering de grootste bedreiging is waar mensen voor staan. De overheid lijkt de markt te faciliteren en men kan volgens hem beter iets doen dan niets. Bij de plannen over de energietransitie wordt te veel aan de markt overgelaten. Met betrekking tot de RES vindt zijn partij draagvlak heel belangrijk, maar ook participatie en eigenaarschap. De gesprekken zijn een goed voorbeeld, maar het moet wel helder geregeld worden en er moeten

60

harde eisen komen voor de windmolens. Hij vraagt hoe de wethouder daarover denkt. Met
betrekking tot het eigenaarschap zegt hij dat bewoners moeten kunnen profiteren van de
energietransitie en hij vraagt de wethouder aan welke harde eisen zij op dat gebied denkt. Ook wil
hij weten of het nieuwe Unesco standpunt van de Nieuwe Hollandse Waterlinie nog gevolgen
heeft voor de RES.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat de RES nodig is, maar hij is niet blij met de manier waarop dit
gebeurt. Hij mist de inbreng uit de stad en met betrekking tot de bewoners van Lage Weide zegt
hij dat zij zich bedrogen voelen en dat men duidelijkheid wil. Op een opmerking van de heer
Schreuder (D66) dat in de brief van de wethouder staat dat Lage Weide geen onderdeel uitmaakt
van de RES, zegt spreker niet alles wat hij leest klakkeloos overneemt. Hij heeft veel vertrouwen
in deze wethouder, omdat zij zelden iets voor niets doet, maar als de visie er ligt dan moet daar
uitvoering aan gegeven worden. Dat staat ook in de bijlage van de RES, maar hij wil dat eruit
hebben. Op een opmerking van de heer **Schreuder** (D66) dat spreker verwijten maakt en mensen
extra bang maakt voor iets dat niet aan de orde is, zegt hij dat mensen hem bellen met de vraag
hoe het kan dat die windmolens nu ineens weer in de RES staan. Al eerder is besloten dat Lage
Weide uit de RSU 2040 en de RES zou worden gehaald, maar kennelijk is men hier weer op
teruggekomen.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt waarom de heer Schreuder het bewoners en
partijen niet gunt dat dit eruit gaat als het toch niet uitmaakt.

De heer **Schreuder** (D66) zegt dat het eruit halen van individuele gebieden onderbouwd moet
worden en zijn fractie staat nog steeds achter het besluit uit 2013.

Mevrouw **Heijne** (GL) constateert dat de heer Te Hoonte het nooit meer over Lage Weide wil
hebben en vraagt hoe hij er nu in staat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft aan bewoners uitgelegd dat de raad tot een andere keus komt,
maar hier is onlangs nog over gesproken en dan is het wel erg snel om nu een nieuwe beslissing
te nemen. Het gaat om de helft van de afstand van Rijnenburg, maar toch schrijft men het op en
dat veroorzaakt ruis en onrust in de maatschappij.

Mevrouw **Assen** (PvdA) zegt dat de raad nu eenmaal dingen beslist waar onrust over bestaat en
ze vraagt of de heer Te Hoonte bedoelt dat dat niet is waar de raad met de RES over besluit.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat in de RSU 2040 staat dat er in Lage Weide, een
voorkeursgebied, windmolens komen. Dat is een keus van het college. Als inwoners daar niet blij
mee zijn, dan zegt de raad dat dat niets betekent. Hij zou liever zien dat er gezegd wordt dat de
raad daar windmolens wil hebben.

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat het nu over de RES gaat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) verwijst naar bijlage 1, het plaatje waarop staat dat, als er na 2025
meer energiegebieden moeten komen, dat de zoekgebieden zijn en daar staat ook Lage Weide
bij.

Mevrouw **Assen** (PvdA) denkt dat, als er een plan voor windmolens komt, de raad daar nog een
aantal keer over moet beslissen. Zij vindt het ook wel verwarrend, maar het is verkeerd om de
indruk te wekken naar bewoners toe dat de windmolens er komen als de RES nu zo wordt
vastgesteld.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dat hij als raadslid moet zorgen dat er rust komt en er moeten
keuzes gemaakt worden.

De heer **Schreuder** (D66) denkt dat tot 2025 hierover geen besluit zal vallen en tot 2030 wordt dit
niet gerealiseerd. De heer Te Hoonte probeert over zijn graf heen te regeren en dat noemt hij niet
chique.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat de raad nee heeft gezegd tegen de locatie Lage Weide, maar de coalitie heeft geprobeerd om met technische verkenningen de status quo te doorbreken. Voor de zomer heeft hij nog gevraagd om deze discussie te parkeren door daar niets te doen.

5 De heer **Schreuder** (D66) zegt dat dit toch ooit gaat gebeuren en dat dat is aangekondigd.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat de coalitie een geparkeerd dossier weer heeft opgepakt.

10 Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) zegt dat de VVD een partij is die voor innovatie staat. Zij constateert dat windmolens stiller zijn geworden en vraagt ook hoe de heer Te Hoonte dit ziet ten opzichte van de toekomstige generatie.

15 De heer **Te Hoonte** (VVD) maakt zich ook zorgen over de toekomst van zijn drie kinderen en probeert daar van alles aan te doen. Hij wil niet over zijn graf heen regeren, maar er is een besluit genomen, omdat er in de maatschappij veel onrust was. D66 heeft tegen windmolens gestemd, maar nu is er toch veel onrust. De belangengroepen worden opnieuw opgericht en zijn in de pen geklommen en de raad heeft moeten constateren dat wat het college heeft gedaan onrust in de maatschappij veroorzaakt.

20 Mevrouw **Sturkenboom** (Student& Starter) zegt dat de raad iets moet doen met die onrust. Zij vraagt de wethouder hoe deze dat wil aanpakken. Met betrekking tot zonnepanelen zegt zij dat het elektriciteitsnet dat niet aankan en dat daarom een balans tussen wind- en zonne-energie nodig is.

25 De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat het feit dat het net het niet meer aankan de laatste tijd ineens naar boven komt. Hij vindt het goed dat de netbeheerders daar proactief in zitten. Er staan windmolens in de buurt van Utrecht, maar hij mist nog de zonnethermie die geen belasting vormt voor het elektriciteitsnet. Het opslaan van warmte kan ook maar beperkt, maar hij denkt dat er in Utrecht nog wel innovatief kan worden gewerkt zonder dat er keuzes gemaakt moeten worden ten opzichte van het elektriciteitsnet. In Utrecht zijn windmolens niet de beste oplossing. Hij vraagt de wethouder wat de impact is van het **Lean**-traject en verzoekt ook de zonnethermie naar voren te halen. Verder kan wellicht nog gekeken worden naar zonnepanelen op bestaande parkeerterreinen en op het rangeerterrein van ProRail; hij mist dat in de RES. Hij verzoekt om meer creativiteit en om de stad erbij te betrekken. Met betrekking tot het raadsbesluit zegt hij dat de raad besluit over het regionale bod. De gemeente Zeist zegt echter niets over beslispunten en hij vraagt waarom Utrecht dat dan wel doet. Het zou een goede zaak zijn als de raadsbesluiten per gemeente hetzelfde zouden zijn. Hij verzoekt om een toezegging dat bijlage 1 niet vastgesteld hoeft te worden en dat bij uitval van projecten Utrecht er zelf over gaat hoe dat wordt ingevuld met andere projecten en dat de raad die beleidsruimte altijd heeft.

40 De **voorzitter** wijst erop dat op 7 oktober a.s. er een besluit moet worden genomen over de RES en dat dat uiterlijk op 15 oktober aan het Rijk moet worden toegezonden. Zij verzoekt de commissieleden daarom om speed.

45 De heer **Van Deún** (PVV) heeft een punt van orde en wil om 23.00 uur de vergadering stoppen.

Mevrouw **Assen** (PvdA) vraagt hoe zij kan toetsen dat met het alternatief van de heer Te Hoonte de doelen kunnen worden behaald. Zij begrijpt dat dit niet gehaald wordt als er alleen ingezet wordt op zon.

50 De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat veel buurgemeentes van de U16 besloten hebben om geen windmolens te plaatsen. Bij zonnethermie en meer zon op dak zou er gebruikgemaakt kunnen worden van opslag en wellicht kunnen zonnepanelen ook op andere manieren gebruikt worden. Ook geothermie is een optie, maar dit is nog wel experimenteel.

55 Mevrouw **Heijne** (GL) heeft een punt van orde en verzoekt iedereen kort te antwoorden.

60 De heer **Wijmenga** (CU) zegt dat zijn fractie veel aandacht heeft gehad voor natuurlijke samenwerking. Er is ook veel onzekerheid over het proces en hij vraagt de wethouder hoe deze de afgelopen tijd ervaren heeft en wat er gedaan wordt om het proces te versoepelen. Zijn fractie maakt zich zorgen over het moeizame bestuurlijke traject. Het document straalt geen sterke

regionale samenwerking uit en veel wordt overgelaten aan individuele gemeentes. Hij vraagt de wethouder of men op koers zit voor het project. Met betrekking tot motie 95 zegt hij dat het mooi is dat de 50% lokaal eigenaarschap is opgenomen in de RES. Hij maakt zich zorgen over de participatie van mensen die zelf geïnvesteerd hebben en is van mening dat de energietransitie een inclusieve transitie moet worden. Hij vraagt de wethouder welke mogelijkheden er zijn om actie te ondernemen, zodat arme mensen toch eigenaar kunnen worden van de oplossingen. Inhoudelijk kan hij zich vinden in het voorstel.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) sluit zich aan bij de woorden van de weer Wijmenga over de moeizame samenwerking en constateert dat er geen win-winsituatie is ontstaan in de regio. Samenwerken gaat verder dan alleen je eigen verantwoordelijkheid nemen, maar dat niveau is niet bereikt. De tabellen in de RES zijn erg verouderd en ze vraagt hoe accuraat de cijfers zijn. Zij denkt dat het niet lukt om van een onderzoeksfase naar een realisatiefase te gaan. Ondanks dat er drie nieuwe projecten zijn, mist zij de participatie voor die drie gebieden en zij voelt zich er ongemakkelijk bij dat dit dan niet gebeurd is. Ze vindt het vreemd hoe de Lage Weide opeens weer in de stukken verschijnt. Zij weet dat dit gevoelig ligt en stelt voor om toch te kijken of dit inpasbaar is.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat het probleem is dat aan de andere kant woonwijken gebouwd zijn en dat daardoor niets een verstandige keus lijkt te zijn.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zou graag zien dat de komende tijd de mogelijkheden op Lage Weide worden verkend, maar realiseert zich ook dat de ruimte beperkt is.

Mevrouw **Heijne** (GL) is blij dat het CDA dit inbrengt, omdat bewoners zich zorgen maken. Zij wil graag een positief gesprek voeren over hoe duurzame energie te realiseren is en met het CDA optrekken om dit in gang te zetten.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of, als er in Lage Weide veel zon op het dak is, dat voorrang heeft op windmolens of dat de voorkeur uitgaat naar windmolens en geen zon op het dak.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zou graag eerst de bedrijfsdaken willen volleggen met zonnepanelen en onderzoek willen doen.

Mevrouw **Heijne** (GL) sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Zwinkels.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vraagt aan mevrouw Zwinkels waarom zij dat wel in de gemeente Utrecht wil.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dat men ambitieus mag zijn op duurzaamheid. Het liefst zou zij windmolens neerzetten in Rijnenburg, maar zij wil ook niet weglopen voor de verantwoordelijkheid. Zij had graag mee willen doen met geothermie en vindt dat met elkaar bekeken moet worden hoe de projecten van de grond kunnen komen. Dat moet samen met de omgeving, waaronder ondernemers, gebeuren. Zij zou graag zien dat er innovatieve projecten in Utrecht worden ontwikkeld en vraagt hoe het staat met de plannen op het gebied van aquathermie. Met betrekking tot de betrokkenheid van de omgeving wil zij graag later praten over financiële participatie en fondsvorming, omdat dit gezamenlijk dient te worden aangepakt. Zij wil graag dat de legeskosten gelijkgetrokken worden in de regio en vraagt aan de wethouder wanneer er meer informatie komt over de quickscan.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) is blij met de ambitie die van 0,45 naar 0,523 is gegaan, maar vraagt zich wel af of Utrecht dit gaat halen. Haar fractie vindt het belangrijk, maar constateert ook dat er een verschil is tussen wat er op papier staat en wat er in de praktijk gebeurt; ze vraagt aan de wethouder hoe dat zit en hoe in het vervolgproces ervoor kan worden gezorgd dat zaken soepel en ook meer vooruitstrevend verlopen. Met betrekking tot elektriciteitsopgave vindt zij dat er meer moet worden samengegaan en zij verzoekt de wethouder om dit mee te nemen. Op het gebied van zonne-energie mist zij de creativiteit en kwaliteit, want zij denkt dat met kwaliteit meer rendement valt te behalen. Ze vraagt de wethouder deze twee punten mee te nemen bij de RES 1.0. Zij denkt dat het continu verkennen en ontwikkelen van potentiële zoekgebieden een goede zaak is en vraagt hoe dit gebeurt en hoe de prioritering gaat geschieden. Ze vraagt de wethouder ook wat er gebeurt als er locaties afvallen. Zij vraagt zich af

of er een moment komt waarop de energietransitie en de energieopgave zwaarder zullen gaan wegen. Met betrekking tot bewustwording en participatie mist zij hoe men energieneutraal kan gaan leven in de RES en zij verzoekt de wethouder dit mee te nemen en op de agenda te zetten. Zij zou graag zien dat de positieve kant van dit alles meer wordt belicht en verzoekt de wethouder om de positieve impact mee te nemen in de RES.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt zich af wat de positieve inbreng is voor mensen die al 40 jaar hetzelfde uitzicht hebben en nu ineens een windmolen voor zich zien staan.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) zegt dat de heer Te Hoonte steeds doet alsof alle mensen tegen duurzame energie zijn, terwijl zij vaak mensen spreekt die voor windmolens zijn.

Mevrouw **Assen** (PvdA) is positief over dit stuk. Het is ambitieus en haar fractie vraagt zich af hoe dit te realiseren is. Zij maakt zich ook zorgen over de planuitval en vraagt hoe reëel het is dat dat gebeurt. Met betrekking tot participatie vraagt de fractie zich af hoe het moet met de eigendom en de financiële participatie en of dit voor alle Utrechters mogelijk is. Om de doelen te bereiken moet ingezet worden op alle middelen die er zijn.

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat de RES door middel van een referendum voorgelegd moet worden aan de inwoners van Utrecht, omdat dit grote gevolgen heeft voor het dagelijks leven van de inwoners van Utrecht. Wat de communicatie naar het college toe betreft heeft hij signalen van bewoners ontvangen dat de status van de zoekgebieden niet duidelijk is. Hij vraagt waarom de bewoners hierover niet zijn geïnformeerd en vraagt zich af hoe een dergelijke miscommunicatie kan blijven bestaan. Hij denkt dat het aanbod van de gemeente Utrecht naar beneden moet en vraagt zich af waarom de stad zo'n groot deel op zich wil nemen. Zijn fractie is tegen plaatsing van windmolens in Utrecht, omdat dit een zeer dichtbebouwd gebied is en daarom ziet hij liever dat dit in andere gemeentes gebeurt met minder dicht bewoonde gebieden. Zijn fractie is wel voorstander van zonne-energie, waterstof, geothermie en kernenergie en hij zou graag zien dat die laatste optie wordt onderzocht, omdat die veel voordelen heeft. Hij vraagt de wethouder daartoe om een toezegging en, als zij dat niet doet, wil hij graag weten waarom niet. Op het gebied van betaalbare alternatieven zegt hij dat het gasnet gebruikt kan worden voor waterstof en hij is blij dat dat meegenomen wordt in de RES.

Wethouder **Van Hooijdonk** hoort alarmerende woorden over de klimaatverandering, maar het wordt ingewikkeld als er gesproken wordt over concrete projecten. Toch moet men, wil men het serieus nemen, moeilijke dingen doen. Met betrekking tot het besluit zegt zij dat in Nederland de regionale schaal belangrijk is, maar dat daar geen parlement voor bestaat en daarom moeten de besluiten in de gemeenteraden worden genomen. Samenwerking en commitment zijn bij deze RES erg belangrijk en zij meldt de heer Van Deún dat deze wel rechtsgeldig zijn, want alle individuele projecten moeten worden getoetst. Overigens behoeft een plan MER nu nog niet te worden gedaan, maar wel op termijn.

De heer **Van Deún** (PVV) zegt dat de wethouder en hij het dan niet eens worden. Hij heeft gevraagd naar de definitie van een plan en van een project volgens de **S & B**. Europa zegt dat dat van toepassing is en daarbij wordt gesproken over plannen en projecten. In dat kader vraagt hij wat precies een plan of een project is.

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat dit onder de procedure van de Omgevingswet valt. De Europese regelgeving wordt vertaald in de Nederlandse wetgeving. De MER is de Nederlandse vertaling van die verplichting en afhankelijk van de route wordt het een plan MER of een project MER. Zij meldt de heer Te Hoonte dat bij een beslissing over het regionaal bod er een beslispunt is over wat een gemeente zelf doet en wat er regionaal wordt gedaan. Er is wel enigszins gestuurd op de beslispunten in de regio, maar niet op het laatste detail. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) waarom de wethouder het regionale bod wil vaststellen en andere gemeentes niet, zegt zij dat er een overeenkomst is bereikt over 1,8 TWh en daar dienen alle gemeentes een bijdrage aan te leveren. Naar aanleiding van de opmerking dat termen als klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis niet in de tekst zijn opgenomen zegt zij dat het duidelijk is dat het hier om klimaatverandering gaat. Er is een discussie geweest dat planuitval ingecalculeerd moet worden en zij is van mening dat er programmering nodig is. Zij denkt dat dat nog wel wat forser had gemogen, maar men is hierop uitgekomen en zij is blij dat ook De Ronde Venen over de brug is

gekomen. Met name in zon-op-dak zit nog wel wat rek en er moet met elkaar een mechanisme worden gemaakt waarmee een en ander kan worden ingevuld. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) wat ze met mechanisme bedoelt, zegt zij dat er op meerdere manieren rek in de cijfers zit en dat er nog kansrijke gebieden kunnen worden toegevoegd. Utrecht wil de hele pijplijn
5 transparant maken en in beeld brengen, maar andere gemeentes doen dat weer anders en dat moet nog toegevoegd worden aan het bod. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) of de planuitval door Utrecht wordt ingevuld of regionaal zegt zij dat dit alleen maar regionaal kan worden opgevangen, omdat daarvoor in Utrecht geen ruimte is.

10 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft moeite met de verborgen potentie en denkt dat men zichzelf rijk rekent. De RES loopt tot 2030 en ze vraagt zich af hoe je dan nog niet ontwikkelde initiatieven kunt laten meetellen.

15 Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat er tussen het conceptbod en het bod 1.0 in Utrecht alweer drie initiatieven zijn toegevoegd. Er is dus continu beweging en dat gebeurt ook bij andere partijen. Andere gemeentes hebben daar echter niet voor gekozen.

20 Mevrouw **Heijne** (GL) zegt dat hetgeen nu verkend wordt, niet meer kan meetellen voor dit bod, maar wel voor de toekomst. Zij vraagt de wethouder dat actief te blijven doen en wil weten hoe de raad daarover geïnformeerd wordt.

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat dit zowel op regionaal als op stadsniveau gebeurt. Over twee jaar moet er alweer herijkt worden en in de regionale gesprekken bereidt men zich daarop voor. Met betrekking tot de energiereductie en bewustwording zegt zij dat de RES over opwekken gaat
25 en de manier om landelijk aan uitvoerbaar potentieel te komen. De gebruikskant en reductiekant zitten hier niet in, maar er wordt wel een stevige reductie verondersteld. Op een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) of dat parallel aan het plan kan, zegt zij dat hierover gesproken zal worden. Op een vraag van mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) of zij dit met de regionale partners kan bespreken, zegt zij dat de acceptatie van bewoners zeker onderwerp van gesprek is. In het stuk staat vermeld dat de provincie Utrecht en de stad andere gemeentes willen helpen om dit te laten landen in de gemeenschap. Met betrekking tot de actualiteit van de cijfers zegt zij dat zaken
30 steeds in beweging zijn en dus ook aan onderhoud onderhevig. Op een vraag van mevrouw **Zwinkels** (CDA) of het Rijk accepteert dat er een bod wordt ingediend dat aan veranderingen onderhevig is, zegt de wethouder dat zij er vertrouwen in heeft dat een bod niet minder wordt. Zij is indertijd aanwezig geweest bij de gesprekken over het energieakkoord en het klimaatakkoord; van het energieakkoord is niets terechtgekomen en de les die daaruit is geleerd, is dat je verder moet decentraliseren, maar dat is ingewikkeld. Toch hebben alle RES'en bij elkaar opgeteld al heel wat opgeleverd. Met betrekking tot pogingen om het proces soepeler en vooruitstrevender te laten zijn, zegt zij dat het gelukt is en dat het bestuurlijk goed is gegaan, maar dat het wel een
40 worsteling was met de gemeentes. Zij hoopt dat hiermee een basis is gelegd en dat men in een flow terechtkomt. Met betrekking tot zon-op-dak meldt zij GroenLinks dat het zeker de bedoeling is om hiervoor goed te blijven lobbyen, zodat daken en alle andere zaken daarvoor gebruikt kunnen worden. Ook het dubbel ruimtegebruik is belangrijk en zij verwijst naar het parkeerdek van ASR waar zonnepanelen geplaatst zijn. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) wie er aan zet is, zegt zij dat elke eigenaar daar zelf over mag nadenken. De gemeente doet dit actief voor daken, maar praat ook met Rijkswaterstaat over het aanbrengen van zonnepanelen op geluidsschermen. Dubbel gebruik zal zo veel mogelijk gestimuleerd worden. De combinatie van zonnepanelen met groene daken noemt zij mooi, maar het verschilt wel per dak, omdat niet ieder dak op een dergelijk gewicht berekend is. Met betrekking tot de vraag van de heer Schreuder over een
50 indicator zegt zij dat uitsplitsing belangrijk is. De opmerking over kinderarbeid staat landelijk op de agenda, omdat men dat niet wil, maar dit is wel lastig te hanteren. Wellicht kan er een keurmerk komen wat dan in het beleid kan worden opgenomen. Zij meldt dat Utrecht heel actief is als het gaat om handhaving. Een bos aanplanten is iets wat niet bij de RES hoort. Biodiversiteit en zonnevelden schuren wellicht met elkaar. Met betrekking tot de status van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zegt zij dat men op de hoogte was en dat inmiddels het stempel binnen is, waardoor het nog officiëler is. Over het gebruik van zo'n corridor moeten wel goede afspraken worden gemaakt op het gebied van de energietransitie. Met betrekking tot het leveren van informatie zegt zij dat de gemeente probeert om dat zo veel mogelijk te doen door onafhankelijke deskundigen aan het woord te laten. De legeskosten zijn inmiddels in beeld gebracht en iedereen kan dat lezen, maar
60 dit krijgt nu even geen vervolg. Met betrekking tot kernenergie zegt zij dat dat voor 2030 niet

haalbaar is. In Nederland is een aantal plekken aangewezen voor kernenergie, maar dat kan niet in de stad en regio. Dit moet echter aan de landelijke politiek worden overgelaten.

5

De **voorzitter** doet een voorstel van orde en vraagt de commissieleden of zij tot 23.30 uur willen doorgaan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) kan geen garantie geven over de eindtijd.

Mevrouw **Heijne** (GL) vindt dit een prima voorstel.

10

De heer **Van Deún** (PVV) ziet hier niets in. Hij stelt voor dat de wethouder de eerste termijn afmaakt, maar dat de tweede termijn in een volgende vergadering wordt gedaan. Hij wil zich graag aan de gemaakte afspraken houden.

15

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt over zonne- en aquathermie dat de manier van samenwerken in de RES is bepaald en daarin staat ook wanneer er een grens is overschreden.

20

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat in andere RES'en de zonnethermie blijkbaar wel als grensoverschrijdend wordt beschouwd, maar als dit aangesloten wordt op stadswarmte, dan zie je niet waar dat vandaan komt. Hij oppert om daarover een positieve mededeling in de RES te doen.

25

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat de enige stadsverwarming die van Lopik is en dat dit een lokaal onderwerp is. Met betrekking tot **Lean** zegt zij dat dit niet is gelukt en dat dat een grote tegenvaller is, maar dat wil niet zeggen dat geothermie ook niet gaat lukken. Zij betreurt het echter dat dat is vertraagd. Een einddatum voor biomassacentrales komt op de routekaart van Eneco. Biomassa is overigens niet haar favoriete vorm van energie en het is de bedoeling om stevige duurzaamheidscriteria daaraan te verbinden. Met betrekking tot het Utrechtse deel zal in beeld worden gebracht welke reële initiatieven er zijn. Er is altijd over brutobedragen gesproken en zij verwacht ook nog planuitval. Op een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) wat de planuitval zou kunnen zijn als Rijnenburg van acht naar drie windmolens teruggaat, zegt zij dat daar geen getallen van zijn, maar in de hele regio zijn er mechanismes om de planuitval tegen te gaan. Zij zou dit wel graag anders willen, maar dat kan niet, omdat Utrecht het niet zelf kan oplossen en daarvoor de regio nodig heeft. Op een vraag van de heer **Van Heuven** (PvdD) of het Utrechtse bod niet realistisch is, zegt zij dat er steeds over bruto ruimte is gesproken en dat er afspraken met de regio zijn over hoe planuitval zal worden opgevangen. Bij projecten is de raad aan zet, omdat er geen sprake kan zijn van regionale besluitvorming. Met betrekking tot de vraag of de projecten op koers liggen, zegt zij dat alle projecten een eigen tempo hebben. Zij benadrukt dat een mix van wind- en zonne-energie nodig is vanwege de seizoenen, maar ook vanwege een beter gebruik van het net en daarnaast is het ook goedkoper. Op de vraag waarom Utrecht voor zoveel terawattuur aan de lat staat, zegt zij dat Utrecht ook veel gebruikt en een andere aanvliegroute heeft gehad. Utrecht is een stad met ambitie en zij vindt het belangrijk dat de stad laat zien dat deze zijn best doet en dat de gemeente haar steentje bijdraagt.

40

De heer **Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat het ook mogelijk is dat gemeentes denken dat Utrecht het wel doet en dat zij het dan niet hoeven te doen.

45

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat de redenering juist andersom is, want als Utrecht de verantwoordelijkheid neemt, is er ook reden om de collega's daartoe uit te nodigen. De afspraken in Rijnenburg worden onderbouwd in de project-MER. Op een opmerking van de heer **Van Deún** (PVV) dat zijn fractie voorkeur heeft voor de Duitse norm, namelijk 10 maal de tiphoogte, zegt zij dat te begrijpen, maar zij kan zich daar niet op vastleggen. De afstand zal wel goed onderbouwd worden, zodat er een goede leefkwaliteit is. Met betrekking tot de nieuwe pijplijn zegt zij dat er bij Ockhuizen geen **AvB**-route is, maar een **IPVE**. De participatie voor Ockhuizen loopt en bij de Voordorpse polder moet deze nog worden opgestart. Op een vraag van de heer **Te Hoonte** (VVD) of **IPVE** niet **SPVE** moet zijn, meldt zij dat nog even te zullen navragen. Naar de participatie is in de raad al vaak gevraagd en ook eigenaarschap en zeggenschap zijn een wens. Het college wil dat ook en heeft dat al vaker voorgeschreven, maar de situatie is steeds anders. Zij meldt de heer Wiegant dat de deelname geen 0% kan worden en dat een voorstel voor bewoners met een kleine beurs zal worden uitgewerkt in de energievisie. Dat is namelijk een voorschrift en het is aan partijen om dat uit te werken. In de energievisie zal nog teruggekomen worden op de financiële

50

55

60

participatie. Zij is beducht voor praktische bijstand, omdat een overheid in zijn positie of rol moet blijven. Bewonersinitiatieven vindt zij echter wel belangrijk en er zijn suggesties gedaan voor collectieven en mensen die kunnen meedenken. Toch vindt zij dat de gemeente voorzichtig moet zijn met het leveren van projectleiders of startkapitaal. Zij meldt de heer Schreuder dat het college corporaties belangrijk vindt, omdat zij in 50% zeggenschap zitten, maar professionele bedrijven zijn nodig voor de kennis. Overigens is het vaak een combinatie van beide partijen. Wellicht moet er nog een keer met bewoners over worden gesproken, maar zij verwacht wel iets van de bewonerscorporaties en wijst erop dat deze niet vrijblijvend zijn. Het betrekken van bewoners door middel van een referendum lijkt haar geen goed idee, maar een besluit hierover wordt uiteindelijk in de raad genomen. De suggestie voor een burgerberaad is niet meer nodig, omdat dit al is gebeurd, maar zij denkt niet dat dat de gemeente Utrecht helpt. Over 'Voorbij 2030' zegt zij dat er op twee borden wordt geschaakt en op verzoek van de raad is dat in beeld gebracht voor de RSU. Er is in januari 2021, naar aanleiding van de motie, een uitgebreide brief gestuurd en gebleken is dat, als men nog verder wil met de zoekgebieden, die nog een MER moeten doorlopen. Toch moet er ook naar 2040 worden gekeken. Met betrekking tot het plaatje in bijlage 1 zegt zij dat dat klopt. Het plaatje is een technische exercitie waar nog wel besluitvorming voor nodig is.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of het klopt dat het college daarvoor een plan-MER wil doorlopen, maar dat dit een andere status heeft dan voorheen. Het stoort hem dat de raad daar onvoldoende bij heeft stilgestaan en dat het college het project Lage Weide weer uit de ijskast heeft gehaald.

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat het college, naar aanleiding van de motie, op zoek is gegaan naar zoekgebieden. De huidige status daarvan is bekend en het college is bezig met een energievisie waarbij besloten moet worden over de zoekgebieden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) denkt dat daarbij vermeld had moeten worden dat de raad daarover al eerder een uitspraak had gedaan en wat daarvan de uitkomst was. Hij denkt dat de raad duidelijk moet maken dat deze dat niet wil.

Wethouder **Van Hooijdonk** zegt dat het om de periode na 2030 gaat en dat dat zorgvuldig moet worden onderzocht. Dat is het college ook van plan. Met betrekking tot prioritering zegt zij dat Utrecht helpt bij de pijlpijnprojecten en de realisatie, alsmede bij het vinden van zoekgebieden naar 2030 die in de besluitvorming richting energievisie worden gebracht. Zij kan voorzichtig bevestigend antwoorden op de vraag van de heer Schreuder over condities van zonne- en windenergie in de energievisie. Het college zal dit niet dichttimmeren, maar er is soms wel maatwerk nodig. Op een opmerking van de heer **Schreuder** (D66) dat hij geen harde eisen verwacht, maar wel principes waaraan getoetst kan worden, zegt zij dat er natuurlijk moet worden aangegeven met welke zaken er rekening moet worden gehouden. Zij benadrukt ook nog dat de term die zij hiervoor gebruikte inderdaad IPVE moet zijn.

De **voorzitter** stelt voor om de vragen die nog niet beantwoord zijn op schrift te stellen en aan de wethouder te sturen.

De heer **Wijmenga** (CU) wil die liever nog even bespreken.

Mevrouw **Heijne** (GL) is het met hem eens.

De heer **Schreuder** (D66) vraagt welke processen er voor de zoekgebieden moeten worden doorlopen; hij dacht dat het gaat om twee raadsbesluiten en een participatietraject vooraf.

De heer **Van Heuven** (PvdD) mist nog het antwoord op zijn vraag of de wethouder zich wil inzetten om een aantal biomassacentrales voor hout tegen te houden en of deze bereid is het experiment burgerberaad in Amsterdam te volgen.

De heer **Van Deún** (PVV) constateert dat het plan de overheden onderling verbindt en wil graag uitleg over wat de rechtsgevolgen van dit stuk zijn.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student&Starter) mist het antwoord op haar vraag over zonnepanelen op de ramen en transformatorhuisjes en hoe de positieve impact kan worden getoond.

Wethouder **Van Hooijdonk** meldt de heer Schreuder dat de energievisie over de totale zoekgebieden gaat en dat er per project een planologisch besluit komt waarin participatie zit. Met betrekking tot de biomassacentrales worden er strenge eisen gesteld aan de duurzaamheid. Het experiment van Amsterdam met een burgerberaad is in Utrecht al uitgevoerd. Met betrekking tot de vraag over de rechtsgevolgen zegt zij dat de besluiten in de raad worden genomen en niet regionaal. Zij vindt het een goed idee om zonnepanelen te plaatsen op transformatorhuisjes en bushokjes, omdat het college voorstander is van dubbel ruimtegebruik. Bewustwording is overigens moeilijk vast te leggen in concrete afspraken. Met betrekking tot creativiteit zegt zij dat het lastig is, omdat de technologie voortschrijdt. Zonnepanelen worden efficiënter, maar ook de problemen met dakconstructies kunnen makkelijker worden opgelost. Daarnaast is een aantal zaken ook steeds esthetischer geworden. Er is dus sprake van een leercurve en die moet ook benut worden.

De **voorzitter** meldt dat op 30 oktober om 15.00 uur deze commissievergadering zal worden voortgezet. De spreektijden van vandaag zullen daarbij worden meegenomen. Deze spreektijden gelden ook voor het vervolg van de gesprekken over nieuw **Buurland**, die waarschijnlijk op 14 oktober zullen plaatsvinden. Het voorstel is om daar nieuwe spreektijden voor te noteren.

Mevrouw **Heijne** (GL) vraagt waarom dat is.

De heer **Van Heuven** (PvdD) zegt dat er ook een nieuw voorstel komt en zou dan ook graag nieuwe spreektijden willen hebben.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het een goede afspraak om te gaan werken met nieuwe spreektijden en wil dit dan ook graag vastgelegd zien.

De **voorzitter** constateert dat de resterende spreektijd van vanavond naar het vervolgdebat op 30 september gaat.

Mevrouw **Assen** (PvdA) vraagt naar het tijdstip van de vergadering op 30 september.

Mevrouw **Leenders** meldt dat er niet parallel vergaderd kan worden, omdat er in de avond een vergadering over de parkeervisie is. Daarom is 15.00 uur op 30 september a.s. de enige optie.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 23.20 uur.